

ЛІТАРАТУРА і МАСТАЦТВА

Орган Саюза Савецкіх Письменнікаў Беларусі, кіраўніцтва па справах мастацтва пры Совеце Міністраў БССР, Міністэрства Кінематографіі БССР і Камітэта па справах культуры і асветных устаноў пры Совеце Міністраў БССР.

№ 9 (709)

Субота, 19 лютага 1949 года.

Цана 50 кап.

XIX з'езд Комуністычнай Партыі (большэвікоў) Беларусі

15 лютага, у Мінску, у памяшканні Беларускага Дзяржаўнага ордэна Леніна тэатра оперы і балета, адкрыўся XIX з'езд Комуністычнай Партыі (большэвікоў) Беларусі.

У гэдыну дні за сталом прэзідыума з'яўляюцца члены бюро ЦК КП(б) Беларусі таварышы Гусараў Н. І., Кляшчоў А. Е., Казлоў В. І., Тур І. П., Іаўчук М. Т., Зімянін М. В., Цанава Л. Ф., Трафіменка С. Г., Макараў І. Н., Кісялёў К. В. Дэлегацы з'езда і госці сустракаюць іх працяглымі апладыментамі.

Тав. Н. І. Гусараў звяртаецца да дэлегатаў з'езда:

— Таварышы! На XIX з'езд Комуністычнай Партыі (большэвікоў) Беларусі абрана 799 дэлегатаў з рашаючым голасам і 130 дэлегатаў з дарачным голасам. На з'езд прыбыла 780 дэлегатаў з рашаючым і 129 дэлегатаў з дарачным голасам. Дазвольце XIX з'езд Комуністычнай Пар-

тыі (большэвікоў) Беларусі лічыць адкрытым.

Грымьць бурныя, працяглыя апладыментамі.

— За перыяд, які прайшоў з XVIII з'езда кампартыі большэвікоў Беларусі, — гаворыць далей тав. Гусараў, — наша большэвіцкая партыя і савецкі народ страцілі выдатных дзеячоў большэвіцкай партыі і савецкай дзяржавы Міхаіла Іванавіча Калініна, Андрэя Аляксандравіча Жданова, Аляксандра Саргеевіча Шчыракова. Прашу ўшанаваць іх светлую памяць ўстааннем.

Усе ўстаюць.

Выбіраюцца кіруючыя органы з'езда. Тав. Гусараў прадастаўляе слова для прашанова тав. В. Е. Чарнышоў, які па даручэнню Савета прадстаўнікоў дэлегацыі ўсіх абласцей БССР уносіць прашанову аб абранні прэзідыума з'езда.

З'езд аднагалосна абірае Прэзідыум у складзе 43 чалавек.

Міністраў БССР, С. С. Касцюк — міністр сельскай гаспадаркі БССР, Н. Е. Аўхімовіч — сакратар Гомельскага абкома КП(б)Б, В. Е. Лабанок — сакратар Палескага абкома КП(б)Б, І. А. Вельскі — старшыня Беларускага рэспубліканскага Савета прафесійных саюзаў, Г. Б. Марціросаў — дырэктар Мінскага аўтазавода, П. П. Пакроўскі — сакратар Барысаўскага гаркома КП(б)Б, В. Г. Кудраеў — сакратар Віцебскага абкома КП(б)Б, Ф. А. Баранаў — сакратар Бабруйскага абкома КП(б)Б, Ф. П. Сіляеў — сакратар Брэсцкага абкома КП(б)Б, І. Н. Карасёў — сакратар Магілёўскага абкома КП(б)Б, С. П. Шупеня — старшыня Полацкага аблвыканкома, П. У. Броўка — галоўны сакратар Саюза савецкіх пісьменнікаў БССР, Н. І. Грабчанкаў — Прэзідэнт Акадэміі навук БССР і іншыя. Усёго ў спрэчках выступіла 44 чалавекі.

Дэлегацы з'езда, выступаючы ў спрэчках па справаздачных дакладах ЦК КП(б)Б і Цэнтральнай рэвізійнай камісіі КП(б)Б, расказваюць аб велізарнай рабоце, праробленай партыйнымі арганізацыямі КП(б)Б за справядлівы перыяд, аб вялікіх поспехах, дасягнутых беларускім народам у аднаўленні і развіцці народнай гаспадаркі і ў справе ўдому культуры рэспублікі. Усе выступаючы падкрэсліваюць, што гэтыя поспехі сталі магчымымі дзякуючы неацэннаму дапамозе, якую аказвае Беларусі Цэнтральны Камітэт ВКП(б), Саюзы савецкіх ўрад, асабліва таварыш Сталін.

Выступленні дэлегатаў з'езда прадэманстравалі адзінства і згуртаванасць большэвікоў Беларусі вакол Ленінска-Сталінскага Цэнтральнага Камітэта ВКП(б), іх беззаветную адданасць правяду і настаўніку таварышу Сталіну.

З'езд заслухаў і зацвердзіў даклад старшыні Мандатнай камісіі тав. Н. І. Малініна.

— Справаздачна-выбарчыя сходы першых партыйных арганізацый, раённых, гарадскіх і абласных партыйных канфэрэнцый, якія адбыліся перад з'ездам, — гаворыць тав. Малінін, — прадэманстравалі адзінства і згуртаванасць Комуністычнай партыі (большэвікоў) Беларусі вакол Ленінска-Сталінскага Цэнтральнага Камітэта Комуністычнай партыі і вялікага правядыра большэвіцкай партыі і народаў Савецкага Саюза таварыша Сталіна. (Бурныя, працяглыя апладыментамі).

Далей тав. Малінін паведамляе, што пасля XVIII з'езда КП(б)Б Комуністычная партыя (большэвікоў) Беларусі колькасна вырасла на 84 процанты і на 1 студзеня 1949 года ў яе радах налічваецца 110.110 комуністаў. Сетка партыйных партарганізацый павялічылася амаль у два разы.

На XIX з'езд КП(б)Б выбрана 799 дэлегатаў з правам рашаючага голаса і 130 дэлегатаў з правам дарачнага голаса. Прысутнічаюць на з'ездзе 787 дэлегатаў з рашаючым голасам і 129 — з дарачным. Мандатная камісія правярыла поўнацотны кожнага дэлегата, выбранага на XIX з'езд КП(б)Б Беларусі. Устаноўлена, што на ўсіх без выключэння абласных партыйных канфэрэнцыйных выбараў былі праведзены правільна. Усе дэлегацы выбраны на з'езд тайным галасаваннем і атрымалі неабходную колькасць галасоў.

— Мандатная камісія, — гаворыць тав. Малінін, — дакладвае XIX з'езду КП(б)Б, што на ўсіх абласных партыйных канфэрэнцыйных першым дэлегатам XIX з'езда КП(б)Б адзінадушна выбраны вялікі правядыр большэвіцкай партыі і савецкага народа таварыш І. В. Сталін. (Бурныя, працяглыя апладыментамі, якія пераходзяць у аваяцкі. Усе ўстаюць. Чуюцца воплічкі: «Таварышу Сталіну ура!», «Няхай жыве таварыш Сталін!», «Слава вялікаму Сталіну!»).

— На абласных партыйных канфэрэнцыйных, — гаворыць далей тав. Малінін, — аднагалосна выбраны дэлегатамі XIX з'езда КП(б)Б бліжэйшым саратнікі таварыша І. В. Сталіна — таварышы В. М. Молаятаў, Г. М. Малінін, Л. П. Берыя, Б. Е. Варашылаў, Л. М. Кагановіч, А. І. Мікіян, А. А. Андрэеў, Н. С. Хрушчоў, Н. А. Вазнясенскі, Н. А. Булганін, А. Н. Касцюк, Н. М. Швернік, А. А. Кузняцоў, М. А. Сусліў, П. К. Панамарэнка, Г. М. Папоў, М. Ф. Шкіратаў.

Дэлегаты XIX з'езда КП(б)Б сустракаюць гэтак паведамленне Мандатнай камісіі працяглымі апладыментамі.

— Партыйныя арганізацыі, — гаворыць у заключэнне тав. Малінін, — выбралі дэлегатамі XIX з'езда КП(б)Б неабходна большэвікоў, якія прайшлі сям'ю ў барацьбе за ажыццэўленне генеральнай ліній нашай партыі. XIX з'езд КП(б)Б

з'яўляецца ўвасабленнем ідэяльнай манэінасці, адданасці КП(б) Беларусі Ленінска-Сталінскаму Цэнтральному Камітэту Усесаюзнай Комуністычнай партыі (большэвікоў), вялікаму правяду большэвіцкай партыі і савецкага народа — таварышу І. В. Сталіну. (Бурныя, працяглыя апладыментамі).

З заключным словам выступае, цэла сустрачы дэлегатамі з'езда, сакратар ЦК КП(б)Б Н. І. Гусараў.

— Усе выступленні дэлегатаў XIX з'езда Комуністычнай партыі (большэвікоў) Беларусі па справаздачным дакладу ЦК КП(б)Б, — сказаў тав. Гусараў, — лічу зусім правільнымі, якія накіраваны на ўскрэсленне недахопаў і далейшае пашырэнне работ усеі нашай партыйнай арганізацыі.

Цэнтральны Камітэт Кампартыі (большэвікоў) Беларусі і Савет Міністраў Беларускай ССР зробіць неабходныя практычныя вывады з той крытыкі, якая была ў іх адрасе з боку дэлегатаў.

Цэнтральны Камітэт Кампартыі (большэвікоў) Беларусі прыме ўсе меры да таго, каб узначыць узровень кіраўніцтва развіццём народнай гаспадаркі, палепшыць арганізацыйна-партыйную і партыйна-палітычную работу і забяспечыць большэвіцкае выкананне задач, якія ставяць перад намі Цэнтральны Камітэт ВКП(б), таварыш Сталін. (Апладыментамі).

Таварышы! Дазвольце ад імя дэлегатаў XIX з'езда Кампартыі Беларусі зацвердзіць нашата правядыра і настаўніка вялікага Сталіна, што пад кіраўніцтвам Ленінска-Сталінскага Цэнтральнага Камітэта ВКП(б) большыкі Беларусі паспяхова выканалі задачы, якія ставяць перад імі, іпаче шчыльнай згуртаванасцю ўвесь беларускі народ вакол большэвіцкай партыі, вакол таварыша Сталіна і павядуць яго наперад да новых перамог комунізма. (Бурныя, працяглыя апладыментамі. Усе ўстаюць).

Няхай жыве Усесаюзная Комуністычная партыя (большэвікоў)! (Бурныя, доўга неамаўкальныя апладыментамі, воплічкі «ура!»).

Няхай жыве вялікі Сталін! (Бурныя, працяглыя апладыментамі, якія пераходзяць у аваяцкі. Воплічкі «Вялікаму Сталіну ура!», «Няхай жыве таварыш Сталін!»).

З'езд аднагалосна паставіў прызначыць палітычную лінію ЦК КП(б)Б правільнай і практычную работу — здвальняючай.

Зацверджваецца справаздача Цэнтральнай рэвізійнай камісіі КП(б)Б.

Затым з'езд абмеркаваў і аднагалосна прыняў рэзалюцыю па справаздачным дакладу ЦК КП(б)Б.

З'езд пераходзіць да трэцяга пытання парадку дня: да выбараў Цэнтральнага Камітэта КП(б) Беларусі і Цэнтральнай рэвізійнай камісіі КП(б)Б.

На вчэрнім паседжанні з'езда 18 лютага адбыліся выбары ЦК КП(б)Б і Цэнтральнай рэвізійнай камісіі.

Паведамленне старшыні падліковай камісіі тав. М. Е. Кружава аб тым, што таварыш Сталін аднагалосна выбраны членам Цэнтральнага Камітэта Комуністычнай партыі (большэвікоў) Беларусі, дэлегаты сустракаюць бурнай аваяцы і прывітальнымі воплічкі.

У члены ЦК КП(б)Б выбрана 83 чалавекі і кандыдатамі ў члены ЦК КП(б)Б — 48 чалавек.

У склад Цэнтральнай рэвізійнай камісіі КП(б)Б выбрана 29 чалавек.

З вялікім удзімам, пад доўгімі, гарачымі аваяцы дэлегаты XIX з'езда КП(б)Б прымаюць прывітальнае пісьмо таварышу І. В. Сталіну. Усе ўстаюць, чуюцца воплічкі: «Няхай жыве наш родны бацька, настаўнік і правядыр таварыш Сталін!», «Вялікаму Сталіну — ура!».

Дэлегаты з'езда з вялікім натхненнем с'яваюць партыйны Гімн «Інтэрнацыянал».

Тав. Н. І. Гусараў абвясціўе XIX з'езд Комуністычнай партыі (большэвікоў) Беларусі закрытым.

У залі зноў чуюцца бурныя, доўга неамаўкальныя апладыментамі.

Таварыш Н. І. Гусараў абвясціўе: — Няхай жыве Ленінска-Сталінскі Цэнтральны Камітэт нашай партыі! — Вялікаму Сталіну — ура!

Гучыць магучае ура ў часць правядыра большэвіцкай партыі і савецкага народа, арганізатара Беларускай Савецкай дзяржавы, лепшага друга беларускага народа — таварыша Сталіна.

18 лютага закончыў сваю работу XIX з'езд Комуністычнай партыі (большэвікоў) Беларусі.

З'езд яшчэ раз прадэманстраваў адзінства і згуртаванасць большэвікоў Беларусі вакол Цэнтральнага Камітэта ВКП(б), вакол Вялікага Сталіна.

Склад Цэнтральнага Камітэта КП(б)Б, абранага XIX з'ездам КП(б) Беларусі

Члены ЦК КП(б)Б

СТАЛІН Іосіф Вісарыёнавіч

Абрасімаў П. А.	Зудаў А. І.	Арлоўскі К. П.
Аўхімовіч Н. Е.	Іаўчук М. Т.	Парашчанка Н. І.
Абраменка Н. П.	Кляшчоў А. Е.	Прытыцкі С. О.
Альхімовіч Н. М.	Казлоў В. І.	Падута І. А.
Брэнч П. М.	Калінін П. З.	Прохараў Н. І.
Бандарэнка П. В.	Кісялёў К. В.	Пазнякоў І. Б.
Батаў П. І.	Кудраеў В. Г.	Пакроўскі Н. П.
Бельскі І. А.	Карасёў І. Н.	Палтыка В. Т.
Баранаў Ф. А.	Клімаў І. Ф.	Палубаяраў П. П.
Бельчанка С. С.	Касцюк С. С.	Раманаў А. В.
Байдакоў Г. І.	Крупеня І. А.	Ручкін А. Ф.
Бондар А. Г.	Кузьміч І. С.	Сіляеў Ф. П.
Бакін В. І.	Катаводаў П. І.	Саевіч П. В.
Власаў В. Я.	Камароў Д. Я.	Суслаў В. П.
Васілевіч Е. П.	Кавалёва П. Н.	Сысоева О. А.
Варапаеў В. Л.	Лабанок В. Е.	Тур І. П.
Гусараў Н. І.	Лахтанаў Г. С.	Трафіменка С. Г.
Ганенка І. П.	Макараў І. Н.	Цецюшоў П. А.
Гусеў Н. І.	Малочка А. Д.	Тамашэвіч В. А.
Драгун Д. І.	Малінін Н. І.	Федасюк А. І.
Длугашэўскі К. Н.	Марціросаў Г. Б.	Харланава В. Ф.
Дурноў К. Д.	Мазураў К. Т.	Цанава Л. Ф.
Жыльянін Я. А.	Мельнікаў Н. П.	Царанкоў І. Д.
Ждановіч А. Ф.	Мачульскі Р. Н.	Чарнышоў В. Е.
Зімянін М. В.	Марчык В. Ф.	Чорны І. Л.
Золаў А. І.	Мазур А. С.	Шаўроў А. С.
Закурдаеў В. І.	Машэраў П. М.	Шупеня С. П.
		Шаройка М. Д.

Прэзідыум XIX з'езда КП(б)Б

Абрасімаў П. А.	Іаўчук М. Т.	Прытыцкі С. О.
Аўхімовіч Н. Е.	Кляшчоў А. Е.	Парашчанка Н. І.
Батаў П. І.	Казлоў В. І.	Палубаяраў П. П.
Бельскі І. А.	Кісялёў К. В.	Седых В. Я.
Бельчанка С. С.	Карасёў І. Н.	Саевіч П. В.
Баранаў Ф. А.	Кудраеў В. Г.	Сіляеў Ф. П.
Гусараў Н. І.	Клімаў І. Ф.	Тур І. П.
Ганенка І. П.	Крайко М. А.	Трафіменка С. Г.
Гурьновіч В. В.	Крыштафовіч М. Е.	Цецюшоў П. А.
Гусеў Н. І.	Калінін П. З.	Федасюк А. І.
Грэкава Н. Г.	Лабанок В. Е.	Цанава Л. Ф.
Ждановіч А. Ф.	Макараў І. Н.	Чарнышоў В. Е.
Закурдаеў В. І.	Мазураў К. Т.	Чорны І. Л.
Зімянін М. В.	Машэраў П. М.	Шаўроў А. С.
Золаў А. І.		

Члены Прэзідыума займаюць месцы. Слова прадастаўляецца тав. І. Ф. Клімаву, які ўносіць прашанову абрань у Ганаровы Прэзідыум XIX з'езда КП(б) Беларусі Палітбюро Цэнтральнага Камітэта ВКП(б); таварышы Сталін Іосіфа Вісарыёнавіча, таварышы Молаятава Вячаслава Міхайлавіча, Малініна Георгія Максіміліянавіча, Берыя Лаўрэncia Паўлавіча, Варашылава Клімента Фёравіча, Кагановіча Лазара Майсеевіча, Мікіяна Анастаса Іванавіча, Андрэева Андрэя Андрэевіча, Хрушова Нікіту Саргеевіча, Вазнясенскага Нікалая Аляксеевіча, Булганіна Нікалая Аляксандравіча, Насыгіна Аляксея Нікалаевіча, Шверніна Нікалая Міхайлавіча.

(Усе ўстаюць. Доўга не змаўкае бурная аваяца).

Тав. Н. І. Гусараў уносіць прашанову абрань Ганаровым Старшынёй XIX з'езда КП(б) Беларусі таварыша Іосіфа Вісарыёнавіча Сталіна. (У залі з новай сілай грывіць бурная, доўга не змаўкаючая аваяца. Раздаюцца воплічкі: «Вялікаму Сталіну — ура!», «Няхай жыве вялікі Сталін!», «Няхай жыве Комуністычная партыя большэвікоў — партыя Леніна — Сталіна!», «Няхай жыве і здраўствуе доўгія гады наш любімы Сталін!»).

З'езд з велізарным натхненнем абірае Ганаровы Прэзідыум.

Ганаровы Прэзідыум XIX з'езда КП(б)Б

СТАЛІН І. В.	АНДРЭЕЎ А. А.
МОДАТАЎ В. М.	ХРУШЧОЎ Н. С.
МАЛЯНКОЎ Г. М.	ВАЗНЯСЕНСКІ Н. А.
БЕРЫЯ Л. П.	БУЛГАНІН Н. А.
ВАРАШЫЛАЎ К. Е.	КАСЫГІН А. Н.
КАГАНОВІЧ Л. М.	ШВЕРНІК Н. М.
МІКАЯН А. І.	

ГАНАРОВЫМ СТАРШЫНЁЙ XIX З'ЕЗДА КП(б) БЕЛАРУСІ, ПАД БУРНЫМІ АВАЦЫ І ПРывІТАЛЬНЫМІ ВОКЛІЧЫ, АБІРАЕЦЦА ТАВАРЫШ ІОСІФ ВІСАРЫЁНАВІЧ СТАЛІН.

Па даручэнню Савета прадстаўнікоў дэлегацыі ўсіх абласцей тав. В. І. Закурдаеў уносіць прашанову аб складзе сакратарыята з'езда. Сакратарыят з'езда абіраецца ў складзе 11 чалавек.

Прашанову аб складзе рэдакцыйнай камісіі з'езда ўносіць тав. І. Н. Карасёў.

Тав. Н. Е. Аўхімовіч па даручэнню Савета прадстаўнікоў дэлегацыі ўсіх абласцей уносіць прашанову аб складзе мандатнай камісіі з'езда.

Тав. Гусараў уносіць на абмеркаванне прашанову аб складзе рэдакцыйнай камісіі з'езда.

Парадак дня XIX з'езда КП(б)Б

1. Справаздача Цэнтральнага Камітэта Комуністычнай Партыі (большэвікоў) Беларусі.
2. Справаздача Цэнтральнай Рэвізійнай Камісіі КП(б)Б.
3. Выбары:
 - а) Цэнтральнага Камітэта КП(б)Б,
 - б) Цэнтральнай Рэвізійнай Камісіі КП(б)Б.

Затым зацверджваецца парадак работы з'езда.

Тав. Кляшчоў прадастаўляе слова для справаздачнага даклада Цэнтральнага Камітэта Комуністычнай Партыі (большэвікоў) Беларусі тав. Н. І. Гусараўу. Дэлегацы сустракаюць тав. Н. І. Гусарава бурнымі апладыментамі.

На вчэрнім паседжанні з'езда 15 лютага са справаздачным дакладам Цэнтральнай Рэвізійнай Камісіі КП(б)Б выступіў тав. В. Я. Седых.

Затым з'езд перайшоў да абмеркавання дакладаў ЦК КП(б)Б і Цэнтральнай Рэвізійнай Камісіі.

У спрэчках выступілі: В. І. Казлоў — Старшыня Прэзідыума Вархоўнага Савета БССР, А. Е. Кляшчоў — Старшыня Савета Міністраў БССР, сакратары ЦК КП(б)Б

тартыята з'езда. Сакратарыят з'езда абіраецца ў складзе 11 чалавек.

З'езд аднагалосна абірае рэдакцыйную камісію з'езда ў складзе 13 чалавек.

дэятнай камісіі з'езда. З'езд аднагалосна прымае прашанову аб абранні мандатнай камісіі ў колькасці 25 чалавек.

парадак дня XIX з'езда КП(б)Б. З'езд аднагалосна зацверджае парадак дня.

З вялікай увагай выслухалі дэлегаты з'езда справаздачу ЦК КП(б)Б. Даклад неаднаразова пераняўся апладыментамі. Заключныя словы дакладчыка, звернутыя да вялікага Сталіна, сустракаюцца бурнай, доўга не змаўкаючай аваяцы, прывітальнымі воплічкі ў часць любімага правядыра народаў.

т. т. І. П. Тур, М. В. Зімянін, М. Т. Іаўчук, Л. Ф. Цанава — міністр Дзяржаўнай бяс-пекі, С. Г. Трафіменка — ваяндучы Бель-ларускай ваяскай акругай, В. Е. Чарнышоў — сакратар Мінскага абкома і гаркома КП(б)Б, П. М. Машэраў — сакратар ЦК ЛКСМБ, І. Н. Макараў — загадчык адрэса партыйных, профсаюзных і камсомольскіх органаў ЦК КП(б)Б, А. І. Золаў — намеснік Старшыні Савета Міністраў БССР, І. Л. Чорны — старшыня Дзяржаўнага Савета

Справаздача Цэнтральнага Камітэта КП(б) Беларусі

(З даклада сакратара ЦК КП(б)Б тав. Н. І. ГУСАРАВА на XIX з'ездзе КП(б) Беларусі 15 лютага 1949 года)

Таварышы! З часу XVIII з'езда Комуністычнай Партыі (большэвікоў) Беларусі прайшло больш 8 год. Гэты перыяд быў запоўнены падзеямі, якія маюць сусветна-гістарычнае значэнне.

Вялікая Айчынная вайна супроць нямецка-фашысцкіх захопнікаў з'явілася для савецкага народа суровым выпрабаваннем і разам з тым трыумфам сілы, магутнасці і жыццяздольнасці сацыялістычнага ладу. Савецкі народ, выстаяўшы ім Савецкая Армія, пад кіраўніцтвам большэвіцкай партыі і на тэрыторыі Беларусі правядаў таварыша Сталіна, атрымалі бліскую перамогу над нямецка-фашысцкай Германіяй, адстаялі сваю і незалежнасць нашай Радзімы. (Бурныя апладысменты).

Пасля пераможнага заканчэння Вялікай Айчынай вайны перад намі стаяла краіна стала новымі граніцамі задачы.

«Мы павінны, — таварыш таварыш Сталін, — у найкарацейшы тэрмін зачысціць раны, нанесеныя ворагам нашай краіны, і аднавіць даваенны ўзровень развіцця народнай гаспадаркі з тым, каб значна перавысіць у бліжэйшы час гэты ўзровень, павялічыць матэрыяльны дабрабыт народа і яшчэ больш умацаваць ваенна-эканамічную магутнасць Савецкай дзяржавы».

Пасляваенныя пяцігодныя план — першы этап новага магутнага ўздыму нашай народнай гаспадаркі, які арганізавала партыя большэвікоў у адзінчасці з праграмай, выказанай таварышам Сталіным 9 лютага 1946 года.

За кароткі тэрмін пасля заканчэння вайны наша прамысловасць не толькі аднавіла, але і перавысіла даваенны ўзровень вытворчасці, а сельская гаспадарка дасягнула даваеннага ўзроўню збору асвожаных культур. Паўхілява растуць дабрабыт і культура савецкага народа. Раны, нанесеныя ворагам, залечваюцца. Гэта добра бачна на працягу Беларусі, якая так моцна пацягнула ад наміста гітлераўскіх дзяржаў».

Поспехі сацыялістычнага будаўніцтва ў нашай краіне ўсё глыбей і мацней робяць свой уклад на ход сусветнай гісторыі. У выніку пераможнага вайны рад краіны Цэнтральнай і Паўднёва-Усходняй Еўропы ацалі ад капіталістычнай сістэмы і будзе сваё жыццё на новых, сацыялістычных падставах. Ва ўсіх краінах свету згуртаваныя і мацнеюць сілы дэмакратыі і сацыялізму.

Магутны размах прымае вываленчы рух народаў Азіі. Кітайскі народ і яго слаўная Народна-вываленчая армія, якая ўзначальваецца Кітайскай камуністычнай партыяй, дамаглася буйных поспехаў у барацьбе супроць сіл унутранай рэакцыі і амерыканскіх патхінцаў і знаходзіцца на парозе вялікай выратавальнай перамогі, якая забяспечыць уступленне гэтай многаміліённай краіны на шлях сапраўды дэмакратычнага развіцця.

У гэты час завялілі лагера міжнароднай рэакцыі на чале з англа-амерыканскімі імперыялістамі прабуюць усё шырэй раздуць правакацыйную палітыку падрыхтоўкі новай вайны. Кіруючыя колы Злучаных Штатаў Амерыкі перайшлі да адкрыта агрэсіўнага палітычнага курсу ўстаўлення амерыканскага сусветнага панавання.

Але дарэмна намаганні падпальчыкаў вайны. Савецкі Саюз і ўзначальваемы ім лагер дэмакратыі і сацыялізму будзе яшчэ больш энергічна і яшчэ больш насяляючы весті барацьбы супроць усіх і ўсіх падпальчыкаў вайны, супроць палітыкі агрэсіі і развіцця новай вайны, за трывалы дэмакратычны мір. Ажыццяўляючы мудрую стацінскую знешнюю палітыку, Савецкі Саюз і надалей будзе ісці на чале дэмакратычнага лагера барацьбы за мір і дэмакратыю.

«Сударгавыя намаганні імперыялістаў, пад нагамі якіх хістаецца глеба, не выратуюць капіталізм ад пагібелі, якая наближаецца. Мы жывем у такі век, калі ўсё дарогі вядуць да камунізму».

Гэтыя словы таварыша Молатава запальваюць у сэрцах працоўных усю свету вялікую надзею і веру ў свае сілы. Над мудрым вадзіцельствам нашага вялікага правадара і настаўніка таварыша Сталіна мы ідем на шляху да звышчужыяршыне камунізма! (Бурныя, працяглыя апладысменты).

Таварышы! Камуністычная Партыя (большэвікоў) Беларусі прышла да свайго XIX з'езда як ніколі адзінай і згуртаванай вакол Цэнтральнага Камітэта ВКП(б), вакол нашага вялікага правадара і настаўніка таварыша Сталіна. (Бурныя, доўга немаўляльныя апладысменты. Усе ўстаюць).

Уся дзейнасць ЦК КП(б) Беларусі і ўсіх нашых партыйных арганізацый за справядлівы перыяд вызначалася тымі задачамі, якія ставіла партыя ў перыяд Вялікай Айчынай вайны і ставіць цяпер, у пасляваенны перыяд.

I. Компартыя Беларусі ў Вялікай Айчынай вайне

Першы вайны і часовай акупацыі нямецка-фашысцкімі захопнікамі тэрыторыі нашай рэспублікі з'явіўся сур'ёзнейшым выпрабаваннем для компартыі Беларусі, правяркай яе адначасці справе Леніна—Сталіна, яе згуртаванасці, арганізаванасці і здольнасці кіраваць масамі. Компартыя Беларусі ў гэты перыяд вытрымала з суровымі экзаменамі, гэтыя найцяжэйшыя выпрабаванні для Беларускай ССР.

Наш правадэр і настаўнік таварыш Сталін, які ўзначаліў барацьбу савецкага народа ў Вялікай Айчынай вайне, выкрыў крывавае замыслаў нямецка-фашысцкіх разбойнікаў, узброіў савецкіх людзей праграмай свабоднай, вызваленчай вайны супроць фашысцкіх захопнікаў.

«Мы павінны, — таварыш таварыш Сталін, — неадкладна пераадаваць усю нашу работу на вайны лад, усё падпарадкаваць інтарсам фронту і задачам артыянаў разгрому ворага».

Таварыш Сталін заклікаў савецкіх людзей у акупіраваных ворагам раёнах да ўсенароднай партызанскай вайны.

Выконваючы ўказанні таварыша Сталіна, компартыя (большэвікоў) Беларусі накіравала ўсю сваю работу на разгортванне большэвіцкага партызанскага падполля ў тыле нямецка-фашысцкіх захопнікаў і распальванне ўсенароднай партызанскай вайны.

Выхаваны партыяй Леніна—Сталіна ў духу безаважнай аданасці Савецкай Радзімы, беларускі народ пад кіраўніцтвам компартыі (большэвікоў) Беларусі з першых дзён нямецка-фашысцкай акупацыі ўвайшоў у партызанскую вайну. Ужо летам 1941 года на тэрыторыі Беларускай ССР узніклі многія дзесяткі партызанскіх атрадаў.

Нямецка-фашысцкія захопнікі, акупіраваны тэрыторыю Беларусі, падвергілі беларускі народ пачынам у гісторыі пакутам. Фашысцкія выдалкі арганізавалі масавыя знішчэнні савецкіх людзей. Але беларускі народ не стаў на колена перад фашысцкімі катамі і дрыгнатылізмам. У адказ на крывавае тэрор нямецка-фашысцкіх захопнікаў народ разгарнуў яшчэ шырэй партызанскую вайну.

Пад кіраўніцтвам ЦК ВКП(б) і асабіста таварыша Сталіна, компартыя (большэвікоў) Беларусі ў 1942 годзе разгарнула на ўсёй тэрыторыі рэспублікі большэвіцкае падполле, арганізавана ўмацавала яго і распаліла партызанскую вайну ў акупіраваных раёнах рэспублікі. Падпольныя партызанскія разгарнулі партызанскую работу, згуртавалі савецкіх людзей вакол партыі Леніна—Сталіна,

магутнага Панамарэнка. (Працяглыя апладысменты). Таварыш Панамарэнка сваёй кіруючай энергіяй, арганізатарскай работай забяспечыў высокую баявую згуртаванасць компартыі на ўсіх этапах рэакцыйнай барацьбы беларускага народа.

У рабоце Цэнтральнага Камітэта КП(б)Б на развіццё партызанскага руху прымаў актыўны ўдзел і праявіў сабе добрымі арганізатарамі тт. Калінін, Панава, Аўхімовіч, Малін, Зямітін, Бельчанка, Закурдаеў і дзінныя члены ЦК і кіруючыя работнікі компартыі.

Усенародная партызанская вайна ў Беларусі развілася як непарушная састаніная частка Вялікай Айчынай вайны савецкага народа супроць нямецка-фашысцкіх захопнікаў. Уся дзейнасць компартыі (большэвікоў) Беларусі і партызанскага руху была падпарадкавана адзінай задачы — усмярна дапамагчы Савецкай Арміі, якая рашала зыход вайны.

Партызаны Савецкай Беларусі за тры гады баявых дзеянняў разграмілі 948 штабаў і гарнізонаў, забілі 47 генералаў, 468.430 салдат і афіцэраў і ранілі 139.780 салдат і афіцэраў праціўніка, падарвалі 11.128 эшалонаў праціўніка і 34 бронявікі, узарвалі 303.940 рэак і 7.374 кіламетры ліній сувязі, знішчылі 305 самалётаў, 1.355 танкаў і бронемашын, 18.747 аўтамашын, 438 гармат, 939 складаў.

За выдатныя подзвігі ў партызанскай барацьбе 70 беларускіх партызанам і партызанкам прысвоена званне Героя Савецкага Саюза, звыш 100.000 партызан уз-

II. Аднаўленне і далейшае развіццё прамысловасці

З першых дзён пасля выгнання нямецка-фашысцкіх захопнікаў Урад і ЦК КП(б) Беларусі разгарнулі шырокі фронт работ на аднаўленню народнай гаспадаркі, кіруючыся ў гэтай рабоце гістарычнай пастановай СНЕ СССР і ЦК ВКП(б) ад 1 студзеня 1944 года «Аб бліжэйшых задачах СНК БССР і ЦК КП(б)Б».

У 1946 годзе беларускі народ прыступіў да ажыццяўлення велічных задач пасляваеннай сталінскай пяцігодкі.

Важнейшае гістарычнае значэнне пасляваеннага сталінскага пяцігодкавага плана для Беларускай ССР заключаецца ў тым, што на працягу пяцігодкі народная гаспадарка рэспублікі, разбураная ўшчэнт

нагароджаны ардамі і медалямі Савецкага Саюза.

Беларускі народ з часцю вытрымаў усе выпрабаванні вайны, не схіліў галавы перад ворагам і выйшаў пераможцам таму, што яго выхавала партыя Леніна—Сталіна ў духу бязмежнай аданасці Савецкай Радзімы, справе Леніна—Сталіна! (Апладысменты).

Беларускі народ выстаў і перамог таксама таму, што душой і арганізатарам яго барацьбы была компартыя (большэвікоў) Беларусі, якая выхавала і вылучыла моцнае партыйнае кіраўніцтва, праявіўшае здардасць і рашучасць у самыя цяжкія моманты барацьбы і аказуўшае зольным перадаюць усе якасці.

Беларускі народ выстаў і перамог ворага таму, што ён пастаянна адчуваў дапамогу ўсяго савецкага народа. Увесь савецкі народ сачыў за барацьбой беларускіх партызан і аказваў ім усмярную матэрыяльную і маральную падтрымку.

Галоўнай і вырашальнай умовай непакінутасці і перамогі савецкага народа з'яўляецца кіраўніцтва ЦК ВКП(б) і асабіста таварыша Сталіна (апладысменты) усім ходам барацьбы з ворагам. Не глядзя на велізарную занятасць таварыша Сталіна ў гады вайны кіраўніцтвам усім ваенным, палітычным і гаспадарчым жыццём краіны, ён штодзённа сачыў за партызанскай вайной беларускага народа і накіроўваў яе на шляху перамогі.

Таварыш Сталін натхніў савецкі народ на барацьбу і прывёў яго да вялікай перамогі над ворагам! Слава таварышу Сталіну! (Бурныя апладысменты, якія пераходзяць у авачую. Усе ўстаюць).

большага, трактарнага, веласіпеднага заводаў, тонкасукоўнага і баваўнянага камбінатаў і многіх іншых буйных прадпрыемстваў прадвызначыла паскарэнне аднаўлення і далейшае развіццё сталіны нашай рэспублікі — горада Мінска, як аднаго з буйнейшых індустрыяльных цэнтраў краіны.

Гэтыя гранічныя задачы, пастаўленыя пяцігодным планам, з'яўляюцца сведчаннем магутнасці Савецкай дзяржавы, сведчаннем безупынных клопатаў ларты, урада і асабіста таварыша Сталіна аб беларускім народе.

Беларускі народ пад кіраўніцтвам компартыі, пры бязупынным велізарным дапамарка рэспублікі, разбураная ўшчэнт

мысловасці, чыгуначнага транспарту і будоўляў.

У ходзе сацыялістычнага спаборніцтва вырасі дзесяткі тысяч стыханаўцаў, перадавых людзей, якія выконваюць штогод на некалькі гадавых норм і выканалі ўжо свае пяцігодковыя планы.

Сацыялістычнае спаборніцтва вылучыла наватароў вытворчасці, творца ініцыятыва якіх рухае ўперад прадукцыйнасць працы, дае эканамію матэрыялаў, сыравіны, паліва, электраэнергіі.

Галоўная задача партыйных арганізацый у справе кіраўніцтва прамысловасцю заключаецца цпер у тым, каб узяць якасць работы прамысловасці, наладзіць кіраўнікоў прадпрыемстваў, калектывы рабочых і інжынерна-тэхнічных работнікаў на барацьбу за якасны паказчык работы прадпрыемстваў. Неабходна сацыялістычнае спаборніцтва ўзяць на больш высокую ступень, паставішы ў цэнтры ўвагі барацьбу за рэнтабельнасць прадпрыемстваў, ажыццэнне сабекошту прадукцыі, павелічэнне сацыялістычных наапаўненняў, павышэнне якасці выпускаемай прадукцыі.

Важнейшай задачай прамысловасці з'яўляецца павышэнне якасці выпускаемай прадукцыі. Барацьба за палепшэнне якасці прадукцыі набывае важнейшае гаспадарча-палітычнае значэнне. У гэтую барацьбу неабходна ўцягнуць усіх рабочых і інжынерна-тэхнічных работнікаў. Павышэнне якасці прадукцыі немагчыма без устаўлення перадавой тэхналогіі і арганізаванай вытворчасці, без устаўлення найстражэйшай тэхналагічнай дысцыпліны, без рашучага выкарыстання з вытворчасці браку і бракаробаў.

Наша прамысловасць аснашчана сучасным абсталяваннем і мае ўсе неабходныя ўмовы і магчымасці для выпуску прадукцыі высокай якасці. Кожнае прамысловое прадпрыемства можа і павінна выкарыстаць трываць частку сваёй фабрычнай, заводскай маркі.

У адказ на патрыятычны пачына мааскоўскіх прадпрыемстваў, якія ўзялі абавязальства на звышпланавых наапаўненняў, і прадпрыемствах і будоўлях Беларусі праведзена велізарная работа на выкананне планавых наапаўненняў і атрыманы звышпланавыя прыбыткі. Пераважна большасць прадпрыемстваў стрымала сваё слова, дадзенае ў п'яньме таварышу Сталіну, і дала 250 мільянаў рублёў звышпланавых наапаўненняў.

Работнікі нашай прамысловасці тэрата адгукнуліся на новае патрыятычнае пачынанне мааскоўскіх прадпрыемстваў, якія далі абавязальства таварышу Сталіну за кошт паскарэння абарачальнасці абаротных сродкаў вызваліць у 1949 годзе для патро народнай гаспадаркі 400 мільянаў рублёў.

Задача партыйных арганізацый заключаецца ў тым, каб узначаліць гэты патрыятычнае пачынанне, якое мае велізарнае дзяржаўнае значэнне, і на аснове глыбокага аналізу эканамікі кожнага прадпрыемства развіццё сацыялістычнае спаборніцтва за паскарэнне абарачальнасці абаротных сродкаў у прамысловасці Беларусі.

Важнейшым якасным паказчыкам работы прамысловых прадпрыемстваў з'яўляецца ўзровень прадукцыйнасці працы. «Прадукцыйнасць працы, — вучыць В. І. Ленін, — гэта ў канчатковым выніку самае важнае, самае галоўнае для перамогі новага грамадскага ладу...».

III. Аднаўленне і ўздым сельскай гаспадаркі

Адраджэнне і далейшае развіццё сацыялістычнай сельскай гаспадаркі рэспублікі, ушчэнт разбуранай нямецка-фашысцкімі захопнікамі, з'яўляецца новым аскравым сведчаннем магутнай сілы і жыццёвасці калгаснага ладу.

З першых дзён вызвалення рэспублікі ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў адноўлены калгасы прыступілі да напружанай стваральнай работы. Іны арганізавана правілі ўборку ўраджаю 1944 года, поўнасцю разлічылі з дзяржавы, выканалі дэталіровава планы паставак збожжа і бульбы і адзілі звыш плана ў фонд Чырвонай Арміі больш 3 мільянаў пудоў збожжа і 28 мільянаў пудоў бульбы. Гэта была яркая дэманстрацыя аданасці беларускага сялянства калгаснаму ладу, камуністычнай партыі і савецкаму ўраду, выражэнне ўдзячнасці і любові да таварыша Сталіна—Арганізатара вызвалення Беларусі ад нямецка-фашысцкіх прыгнатылікаў. (Апладысменты).

Паставона лютаўскага Пленума ЦК ВКП(б) была сустрэта сяжанямі з велізарным энтузіязмам і выклікала небывалы палітычны і працоўны ўздым. У барацьбе за ажыццяўленне паставоны лютаўскага Пленума ЦК ВКП(б) калгаснікі, сяляне-адаасобнікі, работнікі МТС і соўгасаў пад кіраўніцтвам партыйных арганізацый дамаглі сур'ёзных поспехаў у аднаўленні і развіцці сельскай гаспадаркі рэспублікі.

У 1948 годзе — трэцім рашучым годзе пасляваеннай пяцігодкі — план на валовай прадукцыі ўсёй прамысловасцю выканалі на 106 процантаў, даўшы прырост к 1947 году 44 процанта.

У барацьбе за дэталіровавае выкананне пасляваеннай пяцігодкі на прадпрыемствах і будоўлях рэспублікі шырока разгарнуліся сацыялістычнае спаборніцтва. Яно з'явілася магутным сродкам павелічэння выпуску прадукцыі, павышэння прадукцыйнасці працы, палепшэння якасных паказчыкаў работы прадпрыемстваў і будоўляў. Сацыялістычным спаборніцтвам аааілена 85 процантаў складу рабочых пра-

Прамысловыя прадпрыемствы маюць лізарныя рэзервы павышэння прадукцыі нашай працы. Тэхнічна разлікова, сярня непрагрэсіўныя нормы, адзельшчына прамыяльна сістэма аплаты з'яўляецца важнейшымі рэччамі павышэння прадуцыйнасці працы.

Задача заключаецца ў тым, каб зааа вочаць добра працуючых, ліквідаваць глупую практыку ўраўняўкі і скажэнні галіны зарплата і тым самым стымуляваць рост прадукцыйнасці працы. Неабходна ў 1949 годзе пераглядзець нормы выпрацоўкі ў бок іх павышэння і забяспечыць пры гэтым ва ўсіх галінах народнай гаспадаркі больш хуткі рост прадукцыйнасці працы ў параўнанні з ростам зароботнай платы.

У пасляваенныя гады праведзена вялікая работа па падрыхтоўцы кваліфікаваных кадраў рабочых. Прамысловыя прадпрыемствы і будоўлі атрымалі 66.300 маладых рабочых, якія скончылі школы ФЭН і рамесніцкія вучылішчы. Вялікая колькасць кваліфікаваных рабочых падрыхтавана неасяродна на прадпрыемствах і будоўлях. Аднак, узровень кваліфікацыі рабочых на многіх прадпрыемствах яўна недастатковы. А гэта адбываецца на якасці выпускаемай прадукцыі і стрымалы рост прадукцыйнасці працы. Наўнясці новай высокай тэхнікі ў прамысловасці і маладога складу рабочых выклікае настольную неабходнасць шырай арганізаваць тэхнічную вучобу рабочых.

Вырашыць праблему падрыхтоўкі кваліфікаваных кадраў, а значыць і дамагчыся ўздыму прадукцыйнасці працы магчыма толькі тады, калі рабочыя на прадпрыемствах будуць замапоўвацца, калі не будзе цяжкасці рабачай сілы. А гэта ў многім залежыць ад таго, якія створаны для рабочых матэрыяльныя і культурна-бытавыя ўмовы. Неабходна прыняць рашучыя меры па палепшэнню культурна-бытавых умоў рабочых, тым самым ліквідаваць цяжкасці рабачай сілы.

Пасля Айчынай вайны ў складзе кіруючых гаспадарчых кадраў нашай прамысловасці адбыліся велізарныя змены. 80 процантаў складу кіруючых кадраў прамысловасці—гэта прышоўшыя ўпершыню на кіруючыя пасты. Іны павінны авалодаць тэхнічай, эканамікай, фінансамі прамысловых прадпрыемстваў, яны павінны авалодаць большэвіцкімі метадамі кіраўніцтва. Задача партыйных арганізацый заключаецца ў тым, каб усмярна дапамагчы камандным кадрам прамысловасці павысіць свой палітычны і тэхнічны ўзровень ведаў, дапамагчы ім авалодаць ведамі ў галіне эканамікі, майстэрствам кіраўніцтва.

Барацьба за дэталіровавае выкананне пасляваеннай сталінскай пяцігодкі, барацьба за павышэнне якасных паказчыкаў работы прамысловасці патрабуе рашучага і карнага палепшэння кіраўніцтва партыйных і савецкіх органаў, міністэрстваў і ведамстваў работай прамысловых прадпрыемстваў. Неабходна перш за ўсё ўзяць тэхнічны ўзровень кіраўніцтва работай прамысловасці. Без гэтага не можа быць і гутаркі аб павышэнні якасных паказчыкаў прамысловасці. У сваёй кіруючай рабоце партарганізацыі павінны апрацца на ўсё перадавае, што ёсць на прадпрыемствах. Для гэтага трэба вучацца, абгульваць вопыт стыханаўцаў—перадавікоў вытворчасці і ўкараняць гэты вопыт у работу прадпрыемстваў.

IV. Аднаўленне і ўздым сельскай гаспадаркі

на званне Героя Сацыялістычнай Працы калгасніцам-зрэннявым Суааравы Е. А. і Шкурко Т. І., рабочым коўгасаў—звенявым Пайтраў В. І., Стукот А. І., брыгадырам Калыска П. А. і Саўчук Ф. А. 511 калгаснікаў і 109 работнікаў соўгасаў унагароджаны ардамі і медалямі Савецкага Саюза. У 1948 годзе коўгасам перадавых людзей у вёсцы, якія заваявалі ўсокія ўраджаі, значна павялічылася.

Адным з важнейшых паказчыкаў адраджэння сельскай гаспадаркі з'яўляецца аднаўленне пасеўных плошчаў. Агульная пасеўная плошча ў рэспубліцы па ўсіх катэгорыях гаспадарак у 1948. дзе адноўлена да 91,4 процанта да даваеннай. Пасевы збожжавых культур дасягнулі 97,1 процанта да даваеннага ўзроўню і 106,3 да ўстаўленага плана на 1950 год. Пасевы бульбы адноўлены на 99,1 процанта і ільну—на 65,7 процанта да даваенных памераў.

У 1948 годзе калгасамі і соўгасамі перавышаны даваенны ўзровень ураджайнасці і валовага збору збожжавых культур. Дасягнуць сур'ёзных поспехаў у развіцці мардаскай жывёлагадоўлі. Усё гэта дало магчымасць дэталіровава выкапаць абавязальства перад дзяржавай па пастаўках сельскагаспадарчых прадуктаў. У 1948 годзе план хлебарытковае быў выкананы дэталіровава, зана дзяржавае збожжа на 4,6 мільяна пудоў больш, чым у даваенны 1940 годзе. Таксама дэталіровава выкананы планы нарыхтовак бульбы, гародніны, ільнавалка, ільнасемя і выпрацоўкі жывёльнага масла.

Побач з работай на аднаўленню сельскагаспадарчай вытворчасці компартыя Беларусі праява і такую велізарную работу, як будаўніцтва жылых дамоў і грамадскіх пабудоў. За пасляваенныя гады ў сельскай мисовасці пабудавана і адноўлена 375.500 жылых дамоў, у якія пераселена з змялак больш двух мільянаў чалавек.

(Працяг на 3-й стар.)

нямецка-фашысцкімі захопнікамі, не толькі павінна дасягнуць даваеннага ўзроўню, але і перавысіць яго ў значных памерах. Прамысловасць Беларусі па аб'ёму вытворчасці да канца пяцігодкі павінна быць адноўлена і перавысіць даваенны ўзровень на 16 процантаў. Пасляваенны пяцігодковы план прадугледжае не толькі аднаўленне на новай тэхнічнай аснове існаваўшых да вайны прамысловых прадпрыемстваў, але і будаўніцтва новых.

Гістарычнае значэнне для ўсёй народнай гаспадаркі рэспублікі мае будаўніцтва буйнейшых прадпрыемстваў саюзага значэння — аўтамабільнага, трактарнага і іншых машынабудуўнічых заводаў, якія анямунюць сабой далейшую індустрыялізацыю, новую больш высокую ступень прамысловага развіцця Беларускай ССР. Будаўніцтва гэтых прамысловых гігантаў паскорыць развіццё народнай гаспадаркі рэспублікі, узніме тэхнічную культуру ўсёй нашай прамысловасці.

Будаўніцтва ў горадзе Мінску аўтама-

Справаздача Цэнтральнага Камітэта КП(б) Беларусі

(З даклада сакратара ЦК КП(б)Б тав. Н. І. ГУСАВА на XIX з'ездзе КП(б) Беларусі 15 лютага 1949 года)

(Працяг)

41.100 грамадскіх будоў у калгасаў і 7.200 культурна-бытовых будынкаў на вёсцы.

Таварышы! Нашы поспехі ў аднаўленні сельскай гаспадаркі сталі магчымымі толькі дзякуючы самаадданай працы калгаснікаў сялянства і велізарнай дапамозе, якую аказалі і аказваюць рэспубліцы Саюзна ўрад, ЦК ВКП(б) і асабіста таварыш Сталін. (Апладысменты).

Клопаты партыі і Саюзнага ўрада аб далейшым уздыме сельскай гаспадаркі Беларускай ССР яскрава выражаны і ў паставе Савета Міністраў Саюза ССР ад 8 лістапада 1948 года «Аб мерах дапамогі сельскай гаспадарцы Беларускай ССР у 1949 годзе». Гэтая велізарная дзяржаўная дапамога і тое, што ўжо зроблена па аднаўленню сельскай гаспадаркі рэспублікі, дазваляюць нам яшчэ больш паспяхова вырашаць задачы далейшага ўздыму сельскай гаспадаркі.

Галоўнай задачай сацыялістычнага будаўніцтва ў вёсцы, пастаўленай перад намі партыяй, з'яўляецца: далейшае арганізацыйна-гаспадарчае ўмацаванне калгасаў, павышэнне грамадскай уласнасці калгасаў, усмернае павышэнне ўраджайнасці сельскагаспадарчых культур і прадукцыйнасці жывёлагадоўлі. Мы павінны дамагчыся рэзкага палепшэння ўсіх якасных паказчыкаў сельскагаспадарчай вытворчасці ўжо ў 1949 годзе. Павышэнне ўраджайнасці сельскагаспадарчых культур і прадукцыйнасці жывёлагадоўлі можа быць дасягнута толькі на аснове ўздыму культуры земляробства.

Далейшы ўдзям сельскай гаспадаркі рэспублікі ў значнай ступені залежыць ад масавага разгортвання работ на асушэнню і асаенню балот і забалочаных зямель.

У 1941 годзе па ініцыятыве таварыша Сталіна была прынята пастава Саўнаркома ССР і ЦК ВКП(б) «Аб асушэнні балот у Беларускай ССР і выкарыстанні асушаных зямель калгасамі для пашырэння пасевных плошчаў і сенакошаў», якой было прадугледжана асушыць і асеюць 4 мільёны гектараў балот і забалочаных зямель. Гэтая пастава з'яўляецца сталінскай праграмай ператварэння прыроды Беларусі, ператварэння балот з крыніцы хваброў у крыніцу роду дабрабыту народа.

Зараз, калі ў рэспубліцы вырашана ў асноўным задача адбудовы дамоў для калгаснікаў, блізка да заканчэння работа на асаенню даваенных пасевных плошчаў, узрасла энергаўзброенасць сельскай гаспадаркі, надыйшоў час узняць увесь беларускі народ на наступленне на балоты і не толькі выкашаць, але і значна перавыканаць заданні ўрада па асушэнню і асаенню балотных зямель. Сельскагаспадарчае выкарыстанне гэтых пладародных зямель з'яўляецца магучай крыніцай для далейшага росту грамадскага багацця калгасаў і моцнасі калгаснікаў.

У сістэме мер па далейшам уздыму культуры земляробства і ва ўмовах Беларускай ССР вялікае значэнне маюць паляхоўнае дэсэраважэнне, будаўніцтва сажакаў і вадаёмаў.

Неабходна ў бліжэйшы час распрацаваць азіны план дэсэраважэння і пасадкі паляхоўных палос, будаўніцтва сажакаў і вадаёмаў, які павінен увайсці ў агульны план ажыццяўлення тэравольнай сістэмы земляробства і асушэння балот у рэспубліцы.

Вядучымі таварышамі культуры ў сельскай гаспадарцы нашай рэспублікі з'яўляюцца лён, кок-сагіз і бульба. Мы павінны звярнуць асабліва ўвагу на далейшае развіццё і павышэнне ўраджайнасці ільну, кок-сагізу і бульбы, якія з'яўляюцца важнейшай крыніцай нашага нацыянальнага прыбытку.

Партыйныя арганізацыі павінны арганізаваць і ўзначаліць сацыялістычнае спаробніцтва калгаснікаў і калгасніц па паспяховае ажыццяўленне ўсяго комплексу мерапрыемстваў па ўкараненню высокай культуры земляробства.

Таварышы! Паспяхова вырашыць задачу ўздыму культуры земляробства, павышэння ўраджайнасці сельскагаспадарчых культур мы можам толькі пры ўмове, калі побач з уздымам палыводства будучыя забеспечаны высокімі тэмпы развіцця жывёлагадоўлі і павышэння яе прадукцыйнасці.

Жывёлагадоўля з'яўляецца важнейшай галінай сельскагаспадарчай вытворчасці, яна непарўна звязана з раслінаводствам. Толькі правільнае спалучэнне гэтых жывёлагадоўлі і раслінаводства ў сельскагаспадарчай вытворчасці можа забяспечыць высокія і ўстойлівыя ўраджайнасці сельскагаспадарчых культур, высокую прадукцыйнасць жывёлагадоўлі і высокую прыбытковасць калгасаў і калгаснікаў.

У выніку напружанай работы партыйных і саветаў арганізацый, сельскагаспадарчых органаў і ўсіх калгаснікаў па выкарыстанню рашэнняў Цэнтральнага Камітэта ЦК ВКП(б), у 1948 годзе дасягнуты некаторыя поспехі ў развіцці грамадскай жывёлагадоўлі. Упершыню па пасляваеннага года калгасы рэспублікі выканалі дзяржаўны план развіцця грамадскай жывёлагадоўлі.

Поспехі ў аднаўленні і развіцці сельскай гаспадаркі рэспублікі не прыйшлі самі сабою. Яны з'яўляюцца вынікам правя-

дзенай партыйнымі арганізацыямі Беларусі вялікай працы па аднаўленню калгасаў і іх арганізацыйна-гаспадарчага ўмацавання.

У выніку ажыццяўлення рашэнняў Цэнтральнага Камітэта ЦК ВКП(б) і наступных рашэнняў партыі і ўрада па пытанні арганізацыйна-гаспадарчага ўмацавання калгасаў, у калгасах рэспублікі прыкметна ўмацавалася працоўная дысцыпліна, павысілася прадукцыйнасць працы калгаснікаў, павялічылася прыбыткі калгасаў і іх недыяльныя фонды, а таксама аплата працядня.

Задача партыйных арганізацый заключаецца ў тым, каб поўнацю выканалі дзяржаўныя лютэўскага Пленума ЦК ВКП(б) — да канца ліквідаваць парўнны Статут сельскагаспадарчай арміі ў калгасах, з большэвіцкай настойлівасцю змагацца за ажыццяўленне ўсіх мерапрыемстваў, прадугледжаных Паставай Савета Міністраў ССР ад 19 красавіка 1948 года — умацоўваць вытворчыя брыгады ў калгасах, дапамагаць калгасам у арганізацыі звыянняў, у распрацоўцы для брыгад і звыянняў гадавых вытворчых заданняў, у правядзенні жорсткай эканоміі ў выдаткаванні працэдзён. Партыйныя арганізацыі не маюць права ўпуськаць з-пад свайго штодзённага кантролю такія пытанні, як нарміраванне працы, ажыццяўленне здыльчыны і выкарыстанне аб'ектаў і ўраўнілаўкі ў калгасах, таму што аб'яваўкацца да гэтых пытанняў робіць вялікую шкоду справе калгаснага будаўніцтва. Пытанні плававання калгаснай вытворчасці таксама павінны знаходзіцца пад пастаяннай увагай партыйных арганізацый.

Далейшае ўмацаванне і развіццё грамадскай гаспадаркі калгасаў патрабуе рашучага павароту ўвагі калгаснікаў, партыйных і саветаў кіраўнікоў да фінансаванага становішча калгасаў. Патраба ўсмерна павялічыць грашовыя прыбыткі калгасаў шляхам развіцця дадатковых, падсобных галін, павышэння таварнасці ўсіх галін гаспадаркі.

У барацьбе за павышэнне прадукцыйнасці працы калгаснікаў, культуры і быту калгаснай вёскі выключную ролю павінна адыграць сельская электрыфікацыя. У рэспубліцы ёсць вялікія магчымасці для разгортвання электрыфікацыі і асабіста для будаўніцтва калгасных гідрастанцый. Аднак размах работ па сельскай электрыфікацыі ў рэспубліцы даўжа адстае ад магчымасцей. У 1948 годзе план па сельскай электрыфікацыі не выканан.

Задача партыйных арганізацый заключаецца ў тым, каб, выкарыстоўваючы мясцовыя рэсурсы і магчымасці, надаць сельскай электрыфікацыі больш шырокі размах. Работа па электрыфікацыі сельскай гаспадаркі павінна быць састаўнай часткай ажыццяўлення комплексу дакучава—Вільямса і грандыёзнай сталінскай праграмы асушэння балот.

Велізарнае значэнне ў аднаўленні сельскай гаспадаркі рэспублікі адыгралі мяшчына-трактарныя станцыі.

У рэспубліцы адноўлены ўсе, якія меліся да вайны, 337 МТС. Навава створана магучая рамонтная база, асаенчонай значна лепш, чым да вайны.

Вялікая работа праведзена за пасляваеннага года партыйнымі, саветкімі і сельскагаспадарчымі органамі рэспублікі па падрыхтоўцы кваліфікаваных механізатарскіх кадраў для машына-трактарных станцый.

Важную ролю ў палепшэнні работы машына-трактарных станцый рэспублікі адыгралі намеснікі дырэктараў МТС па палітчастцы.

Партыйныя арганізацыі павінны ўзмацніць барацьбу за выкананне рашэнняў Цэнтральнага Камітэта ЦК ВКП(б) аб пераходзе работ МТС, дамагацца ўсмернага павышэння ролі машына-трактарных станцый ва ўздыме культуры земляробства, атрыманні высокіх і ўстойлівых ураджаў і арганізацыйна-гаспадарчага ўмацавання абслугоўваемых калгасаў.

Выконваючы гістарычны рашэнні лютэўскага Пленума ЦК ВКП(б), саюзна рэспублікі даялі памер пасевных плошчаў да 97,5% даваеннага ўзроўня, а па збожжавых і кармавых культурах, шпаны і бульбе даваенны ўзровень значна перавышаны.

У саюсах з года ў год павялічваецца пагадоўе жывёлы, расце прадукцыйнасць жывёлагадоўлі. План развіцця жывёлагадоўлі ў 1948 годзе значна перавыкананы як па агульнаму, так і па матэрыяльнаму пагадоўю.

Задача Міністэрства саюсаў БССР, партыйных і саветаў арганізацый заключаецца ў тым, каб у бліжэйшы час зрабіць усе саюзна ўзровень высокатаварнага і рэнтабельнага прадпрыемстваў, якія служылі б прыкладам правільнай арганізацыі буйнай сацыялістычнай сельскагаспадарчай вытворчасці.

IV. Гаспадарчае і культурнае будаўніцтва ў заходніх абласцях БССР

Ажыццяўляючы леныска-сталінскую нацыянальную палітыку, партыйныя і саветкі арганізацыі правялі вялікую работу па гаспадарчаму і культурнаму будаўніцтву ў заходніх абласцях Беларускай ССР.

Разгарнулася вялікая работа па індустрыялізацыі заходніх абласцей. Сотні адноўленых і навава будаваных прадпрыемстваў вырабляюць самую разнастайную прадукцыю для нашай краіны. Пасляваенныя пяцігадовыя план прадугледжваюць вялікі рост прамысловай вытворчасці ў заходніх абласцях. Калі да вывазлення гэтых абласцей з-пад прыгнёту панескай Польшчы велізарная большасць дарослага насельніцтва была неписьменная, дык у сучасны момант у 4.704 школах навуцацца 449.022 дзяцей. Створаны: педагагічны і чатыры настаўніцкія інстытуты, 34 тэхнікумы. У ВНУ і тэхнікумах навуцацца 10.687 юнакоў і дзяўчат. Разгорнута вялікая работа па ліквідацыі неписьменнасці і малалісьменнасці дарослага насельніцтва, атрымана асвету звыш 200 тысяч чалавек. Задача заключаецца ў тым, каб у бліжэйшыя два гады поўнацю завяршыць ліквідацыю неписьменнасці. Выконваючы паставу ЦК ВКП(б) ад 23 кастрычніка 1947 года аб умацэнні палітычнай і культурнай работы ў заходніх абласцях створаны 171 сельскі Дом культуры. Пянішныя расце матэрыяльныя дабрабыт і культуры ўзровень працоўных.

Велізарная работа праводзіцца па развіцці і сацыялістычнаму ператварэнню сельскай гаспадаркі заходніх абласцей. Адноўлены існаваўшыя да вайны і створаны навава калгасы ў заходніх абласцях з'явіліся нагляднымі прыкладамі калгаснага ладу. Многія калгасы заходніх абласцей ужо дастаюць ўмацавалі ў арганізацыйна-гаспадарчых адносінах, абіраюць высокія ўраджай сельскагаспадарчых культур, атрымваюць добрыя прыбыткі ад створаных жывёлагадоўчых фермаў, акуратна выконваюць свае абавязальнасці перад дзяржавай і забеспечваюць высокую аплату працы калгаснікаў.

Вольт калгасаў, работа партыйных арганізацый па прапагандзе калгаснага ладу ў заходніх абласцях з'яўляецца адна з найважнейшых задач. Многія калгасы заходніх абласцей ужо дастаюць ўмацавалі ў арганізацыйна-гаспадарчых адносінах, абіраюць высокія ўраджай сельскагаспадарчых культур, атрымваюць добрыя прыбыткі ад створаных жывёлагадоўчых фермаў, акуратна выконваюць свае абавязальнасці перад дзяржавай і забеспечваюць высокую аплату працы калгаснікаў.

Вольт калгасаў, работа партыйных арганізацый па прапагандзе калгаснага ладу ў заходніх абласцях з'яўляецца адна з найважнейшых задач. Многія калгасы заходніх абласцей ужо дастаюць ўмацавалі ў арганізацыйна-гаспадарчых адносінах, абіраюць высокія ўраджай сельскагаспадарчых культур, атрымваюць добрыя прыбыткі ад створаных жывёлагадоўчых фермаў, акуратна выконваюць свае абавязальнасці перад дзяржавай і забеспечваюць высокую аплату працы калгаснікаў.

Важнейшай задачай кампарты ў пасляваеннага года з'яўлялася палепшэнне матэрыяльных і культурна-бытовых умоў жыцця беларускага народа, які пераўравае незлічоныя нягоды ў гады нямецка-фашыскай акупацыі.

Яшчэ ў ходзе Айчынай вайны, па меры вывазлення Саветскай Арміяй тэрыторый рэспублікі ад нямецкіх захопнікаў, Цэнтральны Камітэт ВКП(б), Саюзна ўрад, асабіста таварыш Сталін правялі велізарнай машына-трактарнай станцыі і сельскагаспадарчых механізатарскіх кадраў для машына-трактарных станцый.

Пасля перамогааноснага завяршэння вайны, паспяховае аднаўленне і развіццё народнай гаспадаркі рэспублікі ў пасляваеннага года з'яўлялася трыма асновай наўнаўнага ўздыму матэрыяльнага і культурнага ўзроўня працоўных, калгаснікаў і інтэлігенцыі. Фонды заробатнай платы рабочых і служачых выраслі ў 1948 годзе ў параўнанні з 1945 годам больш, чым у 2 разы. Сярэдняя гадавая заробатная плата рабочых і служачых павялічылася за тыя-ж гады амаль на 40 процантаў.

У выніку аднаўлення грамадскай гаспадаркі калгасаў значна палепшылася і матэрыяльнае становішча калгаснікаў.

Магучым сродкам далейшага ўмацавання сацыялістычнай дзяржавы і павышэння дабрабыту саветкіх людзей з'яўляецца адмена картачнай сістэмы забеспячэння і грашовая рэформа, праведзеныя ў снежні 1947 года. У выніку правядзення грашовай рэформы і зніжэння цэн на тавары, накупная здольнасць рубля павялічылася ў два разы, а рэальная заробатная плата рабочых і служачых вырасла ў параўнанні з 1947 годам больш, чым у два разы.

Хуткі ўздым усяй народнай гаспадаркі, у прыватнасці сельскай гаспадаркі і галін прамысловасці, якія вырабляюць прадметы шырокага ўжытку, ліквідацыя картак, зніжэнне цэн і рост накупной здольнасці рубля стварылі ўмовы для шырокага разгортвання саветскага гандлю. В пачатку 1949 года ў рэспубліцы было адноўлена і навава

будавана 17.030 гандлёвых прадпрыемстваў, ці 83 процанты даваеннай сеткі. Важнейшым мерапрыемствам па ліквідацыі выніку нямецка-фашыскай акупацыі і павышэнню матэрыяльна-культурнага ўзроўня працоўных у пасляваеннага года з'яўлялася работа па аднаўленню жыллёвага фонду і камунальнай гаспадаркі гарадоў, па будаўніцтву раённых цэнтраў і сельскіх населеных пунктаў. З дапамогай ЦК ВКП(б) і Саюзнага ўрада партыйныя і саветкі арганізацыі Беларусі за пасляваеннага года правялі велізарную работу ў гэтым кірунку.

За пасляваеннага года ў гарадах і рабочых пасёлках Беларускай ССР уведзена ў дзеянне 2.953 тысячы квадратных метраў жылёй плошчы.

Паспяхова аднаўляецца сталіца рэспублікі—Мінск, які ў недалёкай будучыні стане адным з найбольш добраўпарадкаваных і прыгожых гарадоў Саветскага Саюза.

Важнейшымі паказчыкамі росту дабрабыту народа з'яўляюцца мерапрыемствы, якія праводзяцца ў галіне культурнага будаўніцтва. У 1948 годзе затраты па народнаму асвету толькі па рэспубліканскаму бюджэту Беларускай ССР дасягнулі амаль 1,5 мільярда рублёў, перавысіўшы гэты выдаткі ў 1940 годзе на 72 процанты. За пасляваеннага года было адноўлена і пабудавана 6.800 школьных будынкаў.

Вялікая работа была праведзена ў галіне аховы здароўя. Павялічыліся з года ў год дасягнулі ў 1948 годзе 600 мільёнаў рублёў, амаль у два разы перавысіўшы выдаткі 1940 года. Лік больнічных ложкаў у гарадах у 1948 годзе дасягнуў 87 процантаў даваеннага ўзроўня, а ў сельскай мясцовасці перавысіў даваенны ўзровень на 28 процантаў. У лячэбных установах БССР працуе 4.504 урачы і каля 20 тысяч чалавек сярэдняга медыцынскага персанала. Санітарнае становішча рэспублікі палепшылася, павялічылася народнасьціна, палепшыліся захворванне і смертнасць, палепшыўся агульны стан здароўя насельніцтва.

Клопаты аб росце дабрабыту народа—важнейшай задачай нашай партыі, таму ўсе мерапрыемствы, звязаныя з павышэннем матэрыяльнага і культурнага ўзроўня працоўных, калгаснікаў, інтэлігенцыі забуды павінны быць у цэнтры ўвагі партыйных арганізацый.

Клопаты аб росце дабрабыту народа—важнейшай задачай нашай партыі, таму ўсе мерапрыемствы, звязаныя з павышэннем матэрыяльнага і культурнага ўзроўня працоўных, калгаснікаў, інтэлігенцыі забуды павінны быць у цэнтры ўвагі партыйных арганізацый.

Клопаты аб росце дабрабыту народа—важнейшай задачай нашай партыі, таму ўсе мерапрыемствы, звязаныя з павышэннем матэрыяльнага і культурнага ўзроўня працоўных, калгаснікаў, інтэлігенцыі забуды павінны быць у цэнтры ўвагі партыйных арганізацый.

Клопаты аб росце дабрабыту народа—важнейшай задачай нашай партыі, таму ўсе мерапрыемствы, звязаныя з павышэннем матэрыяльнага і культурнага ўзроўня працоўных, калгаснікаў, інтэлігенцыі забуды павінны быць у цэнтры ўвагі партыйных арганізацый.

Клопаты аб росце дабрабыту народа—важнейшай задачай нашай партыі, таму ўсе мерапрыемствы, звязаныя з павышэннем матэрыяльнага і культурнага ўзроўня працоўных, калгаснікаў, інтэлігенцыі забуды павінны быць у цэнтры ўвагі партыйных арганізацый.

Клопаты аб росце дабрабыту народа—важнейшай задачай нашай партыі, таму ўсе мерапрыемствы, звязаныя з павышэннем матэрыяльнага і культурнага ўзроўня працоўных, калгаснікаў, інтэлігенцыі забуды павінны быць у цэнтры ўвагі партыйных арганізацый.

VI. Развіццё навукі, культуры і мастацтва

Побач з паспяковым аднаўленнем і развіццём народнай гаспадаркі, ідзе насыпны рост навукі, культуры і мастацтва Беларускай ССР. У рэспубліцы поўнацю адноўлена даваенная школьная сетка. У бягучым навуцальным годзе працуе 11.788 школ, у якіх навуцацца 1.452.289 вучняў і звыш 800 школ работчы і сельскай моладзі з колькасцю вучняў каля 50.000 чалавек. Цяпер працуюць у школах 56.244 настаўнікі, на 618 чалавек больш, чым да вайны; з іх звыш 14.000 з вышэйшай і незакончанай вышэйшай адукацыяй і больш 33.000 з сярэдняй агульнай і спецыяльнай адукацыяй.

У бягучым годзе ў 27 ВНУ рэспублікі навуцацца 15,8 тысячы студэнтаў, на 2.353 студэнты больш, чым да вайны. У тэхнікумах і іншых сярэдніх навуцальных установах БССР лік студэнтаў дасягнуў 34,8 тысячы чалавек, на 5,5 тысячы больш, чым да вайны.

Аднавіла работу Акадэмія навук БССР. У складзе Акадэміі адноўлены і працуюць 13 навукова-даследчых інстытутаў, акрамя гэтага працуюць 15 навукова-даследчых інстытутаў розных міністэрстваў. Заключана аднаўленне матэрыяльна-тэхнічнай базы Акадэміі навук БССР.

Адноўлены і аднавілі сваю работу тэатры, бібліятэкі, кінатэатры, радыёвузлы, дамы культуры, хатна-чытальні і іншыя культурныя ўстановы ў нашай рэспубліцы. Прычым, колькасць хат-чытальняў і дамоў культуры на вёсцы ўзрастае з 2.136 у 1940 годзе да 2.649 у 1948 годзе. Адноўлена сетка радыёвузлаў і кінёўстановак пераважна даваенны ўзровень.

Беларуская літаратура і мастацтва за апошні час дасягнулі значных поспехаў. Праведзеная ў Маскве даклада беларускай літаратуры, творчых справаздача тэатральных работнікаў, мастакоў, кампазітараў да 30-гадовай БССР сведчыць пра вялікі ўдзям нашай літаратуры і мастацтва.

Такі агульны малянок росту навукі і культуры. Гістарычны рашэнні ЦК ВКП(б) і ўказанні таварыша Сталіна па пытанні саветскай навукі, літаратуры, тэатра, кіно, музыкі знамянуюць сабою рашучы наступ марксіска-лэнінскай, камуністычнай ідэалогіі на реакцыйную ідэалогію імперыялістычнай буржуазіі, якая ўсялякім чынам спрабуе захаваць, падагрэць і раздуць рэшткі капіталізму ў сувязі са грамадзянска-саветскай грамадства.

ЦК ВКП(б) і таварыш Сталін напалілі партыю ўвес саветкі народ на барацьбу супроць ганебных з'яў нізкапаклонства і рабалецтва некаторай часткі інтэлігенцыі перад буржуазным Захадам і яго культуры і ідэалогіяй, якія размагучылі, па барацьбу за выхаванне саветскага патрыятызма, за павышэнне сацыялістычнай свядомасці саветкіх людзей.

Выконваючы рашэнні ЦК ВКП(б) па ідэалогічных пытаннях, ЦК КП(б) Беларусі ўскрыў рад фактаў паніжэння буржуазнай ідэалогіі ў асяроддзе некаторай часткі інтэлігенцыі, асадуў антыпатрыятычнасці ўчынікі, несумяшчальныя з цэсцю і годнасцю саветкіх вучоных, якія дапусцілі асобныя навуковыя работнікі (Жабрак, Жыжурскі і іншыя), і разгарнулі палітычную работу сярод розных часткоў інтэлігенцыі рэспублікі.

ЦК КП(б) Беларусі лічыць сваёй самай першай задачай барацьбу супроць усялякіх праў нацыяналізма. Буржуазны нацыяналізм, якой-бы маскай ён ні прыкрываўся, з'яўляецца агульнай міжнароднай рахакі, жыццёвай і падтрымліваецца капіталістычным акружэннем і, перш за ўсё англаамерыканскім імперыялізмам. Устаноўлена, што вывучэння і выкрыцця органаў дзяржаўнай бяспекі пастыя вайны нацыяналістычнага антысаветскага арганізацыі, дзейнічалі па выводе дзяржаўныя замежных нацыяналістычных цэнтраў, што знаходзіліся раней на службе нямецкіх фашыстаў, а цяпер працягваюць англійскай і амерыканскай разведкам.

ЦК КП(б) Беларусі вёў няспынную барацьбу супроць спроб нацыяналістычных элементаў абасобіць беларускую нацыянальную культуру ад культуры рускага народа, замкнуцца ў вузка нацыянальных рамках, адгародзіцца ад палітнага ўплыву рускай культуры, ад яе вялікіх дасягненняў. Нацыяналістычныя элементы спрабавалі прайздзейнічаць законам у імкненню беларускага народа да рускай мовы, да авалодання культурнымі каштоўнасцямі вялікага рускага народа, у той час, як авалоданне рускай культуры і рускай мовы не толькі не абмяжоўвае, а наадварот, у велізарнай ступені садзейнічае ўзбагачэнню і далейшаму развіццю беларускай мовы і беларускай культуры. Разам з тым, ЦК КП(б) Беларусі не адзі раз папярэджваў аб неабходнасці барацьбы супроць якіх-бы там ні было праў нігілізма ў нацыянальным пытанні, супроць якіх-бы там ні было спроб ігараранія беларускай нацыянальнай культуры, беларускай мовы, як магучага сродку будаўніцтва беларускай сацыялістычнай культуры.

ЦК КП(б) Беларусі не адзі раз займаўся пытанні гістарычнай навукі. Былі раскрытыя нацыяналістычныя тэорыі ў галіне гісторыі і літаратуры, якія дапускалі некаторымі работнікамі ідэалогічнага фронту. Гэтыя пытанні былі шырока ўзняты ў партыйным друку, па партактавах і сходах інтэлігенцыі. У сувязі з вялікай блытанінай у ашыны спачыным дароўольнай беларускай культуры была арганізавана ў Акадэміі навук спецыяльная дыскусія па

гісторыі грамадскай думкі ў Беларусі. Па заданню ЦК КП(б) Беларусі падрыхтаваны і апублікаваны ў друку тэзісы па гісторыі БССР і гісторыі беларускай літаратуры, пасля чаго было праведзена іх абмеркаванне. Была выкрыта нацыяналістычная тэорыя «адзінай плыні», якая малывала гісторыю Беларусі як працэс, што здбываўся без класавай барацьбы. Былі раскрытыкаваны работы асобных літаратурных крытыкаў, у якіх у лік патрыятыў беларускага народа замічаліся агулам усе пісьменнікі і дзеячы культуры, у тым ліку і ідэалогі беларускага буржуазнага нацыяналізма—Алесь Гарун і Ядвігін Ш. (Лявінкі). Гэтыя-ж памылкі былі дапушчаны ў школьных хрэстаматых па беларускай літаратуры. Школьныя хрэстаматы былі выпраўлены і выданы новыя.

Была выкрыта хлусліва нацыяналістычная тэорыя, быццам свято культуру ў Беларусі ішо не з усходу, а толькі з захаду, быццам беларуская культура развілася не пад магучым прагрэсіўным уплывам рускай культуры, а была насаджана ў Беларусі дзеячамі польскай панска-шляхецкай культуры і рымска-каталіцкай царквы. Была таксама выкрыта і раскрытыкавана другая нацыяналістычная тэорыя пра «залаты век», які быццам перажывала Беларусь у сваім эканамічным, палітычным і духоўным развіцці ў XIV—XVI стагоддзях, знаходзячыся ў складзе Літоўскай і Польскай феадыальных дзяржаў.

Буйныя памылкі ў сваёй дзейнасці дапускалі і нашы тэатры. У тэатры оперы і балета доўгі час выконваліся амаль выключна творы заходне-еўрапейскіх кампазітараў, а руская класіка і беларуская нацыянальная оперная і балетная музыка ігарараліся. У пач

Справаздача Цэнтральнага Камітэта КП(б) Беларусі

(З данлада сакратара ЦН КП(б)Б тав. Н. І. ГУСАРАВА на XIX з'ездзе КП(б) Беларусі 15 лютага 1949 года)

(Заканчэнне)

Ажыццяўляючы рашэнні ЦК ВКП(б) па пытанні літаратуры і мастацтва, значна палепшыў сваю работу Саюз савецкіх пісьменнікаў БССР. Нашы пісьменнікі напісалі выдатны творы, якія атрымалі высокую ацэнку грамадскасці, і пачынаюць працаваць над напісаннем новых твораў. У цэнтры ўвагі пісьменнікаў сталі ідэі сацыялістычнага будаўніцтва і сацыялістычнага будаўніцтва, пытанні жыцця і барацьбы сацыялістычнага народа ў гады Айчынай вайны і пасляваенны перыяд. Аб гэтым гаворыць такі творы, як «Рыбакі на хата» — Я. Коласа, «Векі помнікі» — М. Лынькова, «З нава» — К. Крапівы, паэмы «Хлеб», «Думі пра Маскву» — П. Броўкі, «Комуністы» і «Новае рэчышча» — А. Булычова, «Каб задалі» — М. Танка, «Глыбокая пільна» — І. Шамякіна, «Пад мірным небам» — А. Стаховіча і інш.

Аднак, не глядзячы на значныя поспехі ў галіне літаратуры і мастацтва, дапускаецца лічце маруднасць у напісанні твораў пра пасляваеннае жыццё сацыялістычнага народа, пра яго гераічны працу.

Акадэмія навук БССР за апошні час крыху палепшыла сваю работу. Паведамленне навучальнага ўрада, рост матэрыяльна-тэхнічнай базы дазваляе ў бліжэйшы час карысным чынам палепшыць яе работу. Акадэмія навук БССР распачала і скла-ла зводны план навукова-даследчай работы на 1949—1950 гг., які ахапляе тасамса навуковую работу ВНУ і ведамственых навуковых устаноў. Навуковыя работнікі Акадэміі навук пачалі працаваць над вырашэннем вазможна для на-роднай гаспадаркі Беларусі праблем: асушэнне і асабня Палескай нізіны, выкарыстанне торфу, павышэнне ўраджайнасці і г. д. Інстытут механізацыі сельскай гаспадаркі працуе над новымі канструкцыямі глебаапрацоўчых і ўбо-рачных машын. Інстытут гісторыі падрыхтаваў інтэлектуальныя працы ў 3-х частках. Інстытут мовы і літаратуры падрыхтаваў да друку падручнік для школ па

гісторыі беларускай літаратуры. Закончана складанне руска-беларускага слоўніка.

Аднак, у рабоце Акадэміі навук і навука-вай рабоце ВНУ ёсць вельмі многа буйных недахопаў, ліквідацыя якіх з'яўляецца неадкладнай задачай. Абмеркаванне выні-каў сесіі Акадэміі сельскагаспадарчых на-вук імя Леніна ўскрыла вялікія памылкі і недахопы ў нас на біялагічным фронце. Акадэмія навук ішч не ўзначаліла работу па ўкараненні мічурынскай аграбіялогіі ў практыку сельскай гаспадаркі. Работы ра-ду вучоных усё яшчэ адарваны ад нарэ-дзых задач сацыялістычнага будаўніцтва ў Беларусі. Асабліва адстае ад практыкі на-вукова работа па пытанні эканомікі, па звучэнню прадукцыйных сіл рэспублікі. Буйным недахопам у рабоце Акадэміі з'яў-ляецца слабая вывучэнне і вырашэнне новых навуковых пытанняў.

Мы навіны ў бліжэйшы час узяць навуковую работу ў рэспубліцы на больш высокую ступень. Мы спадзімся, што беларускія вучоныя, перамагаючы адста-ванне, якое маецца, прыкладуць усё сілы і энэргію на выкананне ўказанняў таварыша Сталіна аб тым, каб дасягненні навукі ў Саюзе пераўзышлі дасягненні навукі за мяжой.

У апошнія гады павысілася якасць на-чэткавай і сярэдняй адукацыі, веды вуч-няў сталі больш трымакімі і глыбокімі. Аднак пастаюць народнай асветы ўсё яшчэ мае буйныя недахопы: звыш 12.000 дзяцей не ахоплены школай, усё яшчэ вялікі працэт непазнавачых, звыш 10% вучняў у мінулым годзе засталіся на другі год. Сацыялістычнае праўдлівае вельзэр-нае клопаты аб школе і настаўніку. Мы маем права прад'явіць больш высокія па-трабаванні да якасці работы школ, запатра-баваць ад нашых органаў народнай асветы, ад нашых настаўніцтва сур'ёзнага пале-шання вучэбнай і выхавачай работы ў школах з тым, каб закончыць з тагоі неданунаўчанай з'явай, які вялікая непа-спяховасць і другародніцтва.

VII.

Партыйна-арганізацыйная і партыйна-палітычная работа

За справаздачны перыяд Кампартыя (большэвікоў) Беларусі значна вырасла і ўмацавала.

Калі да XVIII з'езда ў КП(б)Б было 59.853 камуністы, то на 1 студзеня 1949 года палічвалася 110.110 камуні-стаў, у тым ліку: 90.976 членаў партыі і 19.134 кандыдаты. Такім чынам коль-касць камуністаў павялічылася на 50.257 чалавек, або на 84 процанты. У партый-най арганізацыі Беларусі прыбыло па дэ-мобілізацыі з Савецкай Арміі 65.622 каму-ністы, што складае 59,6 процанта ўсяго складу КП(б)Б.

Пасля вайны партыйнымі арганізацыя-мі прыняты ў члены партыі 18.099 чала-век і ў кандыдаты партыі 16.086 чала-век, што складае 31,5 процанта агульнага складу камуністаў. Выконваючы рашэнні ЦК ВКП(б), партарганізацыі палепшылі работу па прыёму ў партыю перадавых людзей і па выхаванню маладых камуні-стаў.

Завяшчанае ленынска-сталінскага пры-пыска строгага індывідуальнага адбору ў партыю, палітычнае выхаванне маладых камуністаў — гэта галоўная задача парт-ыйных арганізацый. Ленін і Сталін вучы-лі і вучаць нас берачы, як зніпу вока, чыстату партыйных радоў.

За справаздачны перыяд значна ўзра-сла сетка первічных партыйных арганіза-цый. Калі да XVIII з'езда мы мелі 4.084 первіч-ных арганізацый, то цяпер іх на 1 студзе-ня 1949 года — 8.066.

Пашырэнне сеткі первічных партыйных арганізацый і павелічэнне партыйнай пра-слоўкі на важнейшых участках народнай гаспадаркі садзейнічала ўмацаванню сувязі партарганізацый з масамі і ўзмацненню партыйнага кіраўніцтва справай сацыялі-стычнага будаўніцтва.

Прыведзеныя даныя паказваюць, якія велізарныя сілы мае кампартыя Беларусі. З такой велізарнай арміяй камуністаў мы можам і павінны больш паспяхова выра-шаць задачы, якія паставілі перад намі Цэнтральны Камітэт ВКП(б) і таварыш Сталін. (Працягваем аплядысменты).

ЦК КП(б)Б, кіруючыся рашэннямі ЦК ВКП(б) і ўказаннямі таварыша Сталіна ад-даваў самую сур'ёзную ўвагу перабудове работы партыйных арганізацый і адпавед-насці з задачай пасляваеннага будаўні-цтва. ЦК ВКП(б) сваімі рашэннямі аказаў нам неадмыслимы дапамогу ў справе ўздыму партыйнай работы.

Неадразавае абмеркаванне пытанняў партыйна-арганізацыйнай і партыйна-па-літычнай работы на пленумах ЦК КП(б)Б і абкомаў, на сходах партыйнага актыва, вострая большэвіцкая крытыка і самакры-тыка падхопаў работу партыйных органаў да і свае станоўчыя вынікі.

Райкомы і первічныя партарганізацыі пачалі больш працаваць з камуністамі і актывам, што павысіла адказнасць партый-ных арганізацый і камуністаў за становіш-ча спраў па прадпрыемствах і ў калгасах.

Аднак было б няправільным і памыл-ковым супакоіцца на дасягнутым і не ба-чыць буйных недахопаў, якія ёсць яшчэ ў рабоце партарганізацый і первічных партар-ганізацый.

хаваннем камуністаў, не пакончылі са-шкоднай практыкай неўмяшальніцтва ў справу палітычнага выхавання камуністаў, што больш паловы камуністаў не ахоплены ніякімі формамі марксіска-ленінскай асве-ты і г. д.

ЦК КП(б)Б, выконваючы рашэнні ЦК ВКП(б), змагаючыся за ліквідацыю адна-чачных недахопаў, прыняў меры да раз-горвання і палепшання марксіска-ленін-скай асветы камуністаў.

ЦК КП(б)Б і абкомы партыі перш за ўсё ўдзялілі вялікую ўвагу падбору і падрыхтоўцы кадраў прапагандыстаў, ад якіх залежыць паспяховае вырашэнне за-дач палітычнай асветы камуністаў.

У рэспубліцы створана 2.752 паліт-школы, 2.828 гурткоў па вывучэнню «Ка-роткага курса гісторыі ВКП(б)», 963 гурт-кі па вывучэнню біяграфіі В. І. Леніна і І. В. Сталіна. У сетцы партыйнай асветы вучыцца звыш 65.000 камуністаў. Больш 32.000 камуністаў самастойна вы-вучаюць марксіска-ленінскую тэорыю.

Поспехі ў справе палітычнай асветы ві-дачныя. Аднак, у пастаючым партый-най прапаганды маюць месца буйныя не-дахопы.

На-першае, патрабаванне ЦК ВКП(б) — дамагчыся поўнага ахону вучобай усіх ка-муністаў — намі яшчэ невыканана. Яшчэ каля 8.000 камуністаў не ахоплены ніякімі формамі партыйнай вучобы. Значная коль-касць школ і гурткоў працуюць перагула-ра, дапускаюцца зрывы заняткаў. Частка камуністаў-слухачоў школ і гурткоў не-акуратна наведваюць заняткі.

Па-другое, у многіх партыйных аргані-зацыях яшчэ не выкаранае практыка неў-мяшальніцтва ў справу самастойнага вы-вучэння камуністамі марксіска-ленінскай тэорыі. Бескантрольнасць і слабасць ар-ганізацыйнага пачатку ў справе самастойнага вывучэння тэорыі прыводзіць да таго, што частка работнікаў палітычна не расце. Га-тымы таварышы, напэўна, думаюць, што яны ўжо авалодалі ўсімі навукамі і ім больш няма чым займацца. Гэтым таварышам не шкодзіць напаміны думку, выказаную Львом Талстым і запісаную яго блізкімі. Таёстой сказаў: «Што чалавек падобны да дробу, дзе ліччкі — гэта тое, што ён сапраў-ды сабой уяўляе, а назойнік — тое, што ён аб сабе думае. Чым больш назойнік, тым меншы дроб. Калі назойнік бясконцы, то дроб роўны нулю» (Смех).

Па-трэцяе, найбольш буйным недахопам у справе партыйнай асветы з'яўляецца слабая кантроль партыйных органаў за ідэйным асямтам партыйнай асветы. У ра-дзё партшкол і гурткоў лекцыі і заняткі ўсё яшчэ выдучаюцца па нізкім ідэйным узроў-ні, а ў асобных выпадках, з памылкамі. Не ва ўсіх званнях партыйнай асветы вы-кладанне вучэбнага матэрыялу выдзецца ў цеснай сувязі з палітыкай партыі, з яе задачаймі.

Па-цвёртае, адстае прапаганда парт-арганізацый, у тым ліку і адстае прапаганда ЦК КП(б)Б, усё яшчэ недастаткова дапа-магае прапагандастам авалодаць метады-кай вывучэння ў партшколах і гуртках, не абудыляючы вопыты работы лепшых прапагандыстаў, надвычай слаба пера-даюць гэты вопыт. Ад работы з прапага-ндастамі залежыць ідэйна-палітычны ўро-вень заняткаў у сетцы партасветы. У выні-ку слабай работы з прапагандастамі, апош-нія нярэдка збываюцца на шлях фармальна-шкільскага праходжання матэрыялу ў школах і гуртках. Партыйная прапаган-да павінна быць палепшана карэнным чынам.

Масва-палітычная работа сярэд пра-цоўных, якая праводзілася партарганіза-цыямі ў пасляваенны перыяд, была па-рывана на растушчэнне ўнутравай і знешняй палітыкі ВКП(б) і Савецкай дзяржавы, на выхаванне ўсіх нашых люд-зей у духу сацыялістычнага патрыятызма, бяз-межнай адданасці Радзіме. Пасля вызва-лення тэрыторыі Беларусі ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў партыйныя ар-ганізацыі, выконваючы паставоў ЦК ВКП(б) ад 9 жніўня 1944 года «Аб блі-жэйшых задачах партыйных арганіза-цый КП(б)Б» у галіне масва-палітычнай і культурна-асветнай работы сярэд на-сельніцтва», правалі вялікую работу па растушчэнню пасельніцтва прычыны, ха-рактеру, ходу і перспектывы вайны су-прот фашысцкіх агрэсараў, па выкрыт-ці іжынай фашыскай прапаганды і разбойніцкай палітыцы заняволення і зні-шчэння народаў СССР.

Сур'ёзна растушчальная работа была праведзена партарганізацыямі ў су-вязі з прыняццем закона аб пільгадзёвым плане аднаўлення і развіцця народнай гаспадаркі СССР і па растушчэнню гі-старычнай паставы лютаскага Плену-ма ЦК ВКП(б) «Аб мерах уздыму сель-скай гаспадаркі ў пасляваенны перыяд».

Значны быў размах масва-палітычнай работы ў перыяд выбараў у Вярхоўныя Саветы СССР і БССР, у мясцовыя Саветы дэпутатаў працоўных, выбараў народных судоў і ў перыяд падрыхтоўкі і правя-дзэння 30-годдзя БССР.

Усё гэтую работу партыйныя ар-ганізацыі праводзіць праз велізарную армію агітатараў, якія з'яўляюцца сапраўднымі памочнікамі партыйных арганізацый. У рэспубліцы палічвалася 5.377 агі-татараў, у якіх аб'яднана звыш 120.000 агітатараў.

Партыйныя арганізацыі пачалі больш рэгулярна праводзіць сходы рабочых, калгаснікаў, сялян-агдасобнікаў.

Рэспубліканскае Таварыства па рас-паўсюджванню палітычных і навуковых ведаў сіламі сваіх членаў і членаў-сп-аборнікаў правало ў 1948 годзе 3.168 лек-цый, якімі ахоплены 418.000 чалавек. Але трэба адзначыць, што Таварыства, якое нярэдка пачало лекцыйную работу ў гарадах, не разгарнула шырока гэтай работы ў вёсцы. Недахопам з'яўляецца тое, што ў члены-спаборнікі Таварыст-ва ўлічана толькі назначная частка інтэлігентна.

Ці можа нас задавоіць ішчэ пераважна ста-павіцца масва-палітычнай работы? Не, ні ў якім разе.

На-першае, масва-палітычная работа выдзецца яшчэ не паўсамясна. У многіх вёсках і калгасах (асабліва ў тых, якія размешчаны далей ад сельсаведаў) сістэ-матычнай і палітычнай работы партый-ных арганізацый не праводзіцца. Наста я правядзены выбарчых кампаній агіта-клятывы, як правільна, паслабляюць сваю работу, а часам і распаўзаюцца.

Па-другое, палітычная агітацыя ў ра-дзё выпадкаў яшчэ не носіць наступальнага характару, не накіроўвае грамадскую думку працоўных супроць гультаяў, дэзарганізатараў вытворчасці, супроць канкрэтных носьбітаў перажыткаў капіта-лізма.

Па-трэцяе, яшчэ даўка не ўсе паліты-чна-пісьменныя камуністы прыцятнуць да правядзэння палітычнай работы сярэд на-сельніцтва.

Некаторыя партыйныя работнікі не да-ацэньваюць значэння масва-палітычнай работы сярэд насельніцтва, не ўнікаюць у яе асмет, а задавальняюцца статыстыкай аб праведзеным чытках, гутарках і даклад-ках. Такія работнікі нярэдка скатваюцца на шкодны метад работы: фармалізм, адмі-ністраванне і камандаванне. Трэба напамі-ныць усім партыйным работнікам, што сіла партарганізацыі заключаецца ў яе сув-язі з масамі, у масва-палітычнай рабоце сярэд працоўных, ва ўмельстве падняць масы на выкананне задач партыі, што а-сноўны метад нашай работы — метад пера-канання і растушчэння.

Таварыш Сталін на XVIII з'ездзе ВКП(б) гаварыў:

«Мы хочам зрабіць усіх рабочых і ўсіх сялян культурнымі і адукаванымі, і мы зробім гэта з часам».

Для выканання гэтай задачы партыйныя арганізацыі павінны шырэ разгарнуць палітычную і культурна-асветную работу, пашырць прапаганду палітычных і наву-ковых ведаў, арганізаваць лекторыі, вяр-чэрнію агульна-адукацыйных школ, ука-раняючы дасягненні сацыялістычнай і народнай масы. Камуністычнае выхаванне працоўных — першачарговы асмет нашай партыі.

Важнейшым участкам ідэалагічнай і па-літычнай работы з'яўляецца наш больш-пачы друк. Мы маем вялікі магчымасці ў галіне друкаванай прапаганды і агітацыі.

Пасля вызвалення тэрыторыі Беларусі ад нямецкіх акупантаў у рэспубліцы ад-ноўлена і нават пашырана ў параўнанні з даваенным узроўнем паліграфічная база. Пасля вайны адноўлены старыя і створаны новыя газеты і часопісы. У сучасны момант выпускаецца 9 грамадска-палітыч-ных і літаратурных часопісаў, 10 рэспублі-канскіх, 11 абласных, 174 раённых і гарадскіх газет. Разам вытрав газет і часопісаў перавысіў мільён экзэмпляраў. За пасляваенны перыяд выдана звыш 20 мільёнаў экзэмпляраў кніг.

За апошні час палепшыліся нашы га-зеты «Савецкая Беларусь», «Звязда», «Савецкі сяднік», абласныя газеты «Ві-цебскі работнік», «Чырвоная звызда» (Бара-навічы), «Сялянская газета» (Маладзечна) і іншыя, у якіх сістэматычна асвятляецца работа перадавых прадпрыемстваў, калга-

саў, рэгулярна змяшчаюцца лекцыі, арты-кулы і другія прапагандысцкія матэрыялы, нярэдка пастаўлена інфармацыя аб жыц-ці рэспублікі і ўсяго Сацыялістычнага Саюза.

Аднак, у друкаванай прапагандзе ёсць буйныя недахопы. Рэспубліканскія і аб-ласныя газеты недастаткова глыбока асвятляюць ход сацыялістычнага спабор-ніцтва і вопыт перадавікоў прамысловасці і сельскай гаспадаркі. Слаба асвятляецца барацьба прадпрыемстваў за сацыялістыч-нае накісленне, за павышэнне якасці пра-дукцыі, акая выпускаецца. Газеты павяр-хоўна паказваюць вопыт работы партый-ных арганізацый па арганізацыйна-гаспа-дарчаму ўмацаванню калгасаў і развіццю грамадскай гаспадаркі калгасаў. Газеты і часопісы яшчэ не ажыццяўляюць у патра-бнай меры сваёй ролі прапагандастаў мар-ксіска-ленінскай тэорыі. Тэарэтычныя артыкулы, якія змяшчаюцца, друкуюцца не па прадуманаму плану, а ад выпадку да выпадку, не накіраваны на дапамогу тым, хто самастойна вывучае марксіска-ленін-скую тэорыю, а тасамса слухачам паліт-школ і гурткоў.

Павышэнне ўзроўню ўсёй ідэалагічнай, прапагандыскай і масва-палітычнай ра-боты будзе садзейнічаць павышэнню бо-яздольнасці партарганізацый, паспяховаму ажыццяўленню задач будовы камунізма ў нашай краіне.

Масавыя арганізацыі працоўных і аса-бліва Саветы, профсаюзы і комсамол ад-гэтрываюць вялікую роллю ў палітычным жыцці нашай краіны. Таварыш Сталін вельмі трайна і вобразна назваў іх пры-ваднымі рамямі ад партыі да мас. Наша партыя аддае вялікую ўвагу рабоце мас-овых арганізацый.

Комсамол Беларусі, які аб'ядноўвае ў сваіх радах 308.600 юнакоў і дзяўчат, з'яўляецца актыўным памочнікам КП(б)Б.

У гады Вялікай Айчынай вайны з аса-блівай сілай выявіліся выдатныя палітыч-ны і маральныя якасці моладзі, выхава-най большэвіцкай партыяй. У бах за-свабоды і незалежнасці Радзімы комса-мольцы і моладзь Беларусі пакрылі сла-бэ нямёркучай славай.

У пасляваенны перыяд комсамольскія арганізацыі правалі вялікую работу па раз-горванні сеткі первічных комсамольскіх арганізацый, камуністычнаму выхаванню моладзі і мабілізацыі комсамольцаў і мола-дзі на выкананне пасляваеннай сталінскай пільгадзё.

Разам з тым, у рабоце комсамольскіх арганізацый ёсць сур'ёзныя недахопы, асабліва ў пастаючым камуністычнага выхавання моладзі. Вялікая колькасць комсамольцаў і кіруючых комсамольскіх работнікаў не вучацца, не авалодаюць тэорыяй марксіска-ленінізма. Сур'ёзным недахопам у рабоце комсамольскіх органаў з'яўляецца нізкі ўзровень арганізацыйнай работы, слабае кіраўніцтва первічнымі комсамольскімі арганізацыямі, асабліва на вёсцы. У рабоце кіруючых комсамольскіх органаў дапускаецца многа дэкларатыв-насці і фармалізма.

Важнейшай задачай партыйных ар-ганізацый з'яўляецца сур'ёзнае палепшэнне партыйнага кіраўніцтва комсамолам, ўмаца-ненне выхавачай работы з моладдзю, яшчэ больш шырокае прыцятненне комса-мольцаў і моладзі да актыўнага ўдзелу ў дзяржаўным, гаспадарчым і культурным будаўніцтве.

Профсаюзы нашай краіны адгэтрываюць вялікую роллю ў сацыялістычным будаў-ніцтве, і наша большэвіцкая партыя заў-вяды аддавала ім вялікую ўвагу.

Профсаюзы арганізацыі нашай рес-публікі, якія аб'ядноўваюць звыш 600 ты-сяч членаў профсаюза, пад кіраўніцтвам партыйных арганізацый, праводзяць вялі-кую работу па мабілізацыі рабочых і слу-

жачых на даторміровае выкананне пасля-ваеннага пільгадзёвага плана, па палітыч-наму выхаванню працоўных і ўмацаванні працоўнай дысцыпліны, прымяненню пра-цоўных да актыўнага ўдзелу ў палітычным і гаспадарчым жыцці краіны, па завая-ленню культурна-бытавых патрабаван-няў.

Вялікія задачы, якія ставяць перад рес-публікай у справе далейшага гаспадарчага і культурнага будаўніцтва, настольківа па-трабуюць палепшання работы профсаюзных арганізацый, ўмацавання партыйнага кі-раўніцтва імі. Праведзена рэарганізацыя профсаюзных органаў, утворэнне абласных і рэспубліканскага Саветаў профсаюзаў дае станоўчыя вынікі. Партыйныя арганізацыі павышэнню сістэматычна ўнікаць у работу профсаюзных арганізацый, дамагаюць іх у арганізацыйным умацаванні відавых профсаюзных арганізацый, у рабоце па выхаванню профсаўта, у наладжванні культурна-асветнай работы, а тасамса ра-боты па палепшэнню культурна-бытавога абслугоўвання рабочых і служачых.

Таварышы! Народы нашай вялікай Со-вецкай краіны, разгарнуўшы сацыялістыч-нае будаўніцтва, ушлі на цэлую эпоху наперад у параўнанні з народамі капіта-лістычных краін. Савецкі народ паспяхова і ўвядзена вырашае задачы завяршэння будаўніцтва сацыялізма і наступовага пе-реходу ад сацыялізма да камунізма.

Сувесна-гістарычныя поспехі Сацыялі-стычнай Савецкай дзяржавы абумоўлены тым, што накіроў-ваючай сілай сацыялістычнага будаўніцтва з'яўляецца мудрая, загартаваная ў бах партыя Леніна — Сталіна, якая карыстаецца падтрымкай і любоўю ўсяго народа, палі-тыка якой з'яўляецца жыццёвай асновай сацыялістычнага будаўніцтва.

Таварышы! Мы, большэвікі Сацыялі-стычнай краіны, разам з усім сацыялістыч-ным народам працуем над ажыццяўленнем самых высока-родных, самых велічных, самых гуман-ных і перадавых ідэй, якія калі-небудзь ведала чалавечтва, — працуем над лабуд-дой камуністычнага грамадства.

Нашы поспехі, поспехі краіны пера-можшага сацыялізма, напаліваюць сэрцы працоўных усіх краін свету, якія за-магаюцца супроць капіталістычнага работ-ва, ушчэнасцю, бадзёрнасцю і верай у свае сілы.

«Калі поспехі рабочага класа нашай краіны, — гаварыў таварыш Сталін, — казі яго барацьба і перамога паслухаць да таго, каб узяць дух рабочага класа капіталістычных краін і ўмацаваць у ім веру ў свае сілы, веру ў сваю перамогу, то наша партыя можа сказаць, што яна працуе не дарэмна. Можна не сумнява-цца, што так іно і будзе».

Павяляемса-ж, таварышы, што Каму-ністычная Партыя большэвікоў Беларусі яшчэ пачынае агрутае свае рады вакол Ленінска-Сталінскага Цэнтральнага Камі-тэта Усеаюзнай Камуністычнай Партыі (большэвікоў), вакол нашага дарогга і любімага правадцыра і настаўніка — таварыша Сталіна і пад яго мудрым кіраў-ніцтвам павядае беларускі народ да новых поспехаў у справе будаўніцтва камунізма! (Аплядысменты).

Няхай жыцьце дабесны беларускі народ і яго авангард — Камуністычная Партыя большэвікоў Беларусі! (Бурныя аплядыс-менты).

Няхай жыцьце натхніцель і арганізатар усіх перамог сацыялістычнага народа — Усе-аюзнай Камуністычнай Партыі (большэ-вікоў) і не Ленінска-Сталінскага Цэнтраль-нага Камітэта! (Бурныя, працяглыя аплядыс-менты).

Няхай жыцьце наш правадцыр і настаў-нік Вялікі Сталін! (Бурныя аплядысменты, якія пераходзяць у авацыю. Усе ўстаюць. Раздаюцца вопіскі: «Няхай жыцьце таварыш Сталін!», «Вялікаму Сталіну ура!»).

Прывітанні XIX з'езду КП(б)Б

XIX з'езд КП(б)Б прыслаў свае прыві-танні VI з'езд КП(б)Б Літвы, Калініградскі абком ВКП(б). Наступні тасамса прыві-танальныя тэлеграмы і рапартаў аб вытвор-чых перамогах ад: калгаснікаў сельгасар-целі «30 год Кастрычніка», Высокаўскага раёна, Брэскай вобласці; калгаснікаў сельгасарцелі «Авангард», Даманавіцкага раёна, Палескай вобласці; рабочых лесазаво-да, Фанернага заводу, арцельяў імя Круш-скай, «Чырвоны хімік» і іншых прадпры-емстваў горада Пінска; калгаснікаў сель-гасарцелі імя І. В. Сталіна, Васілевіцкага раёна, Палескай вобласці; калгаснікаў пара-вовага допа станцыі Жабіно; рабочых Ва-ранавіцкага птушкакамбіната; рабочых Го-мельскага фанерна-запалкавага камбіната; Асіпаўскага рай